MINISTRY OF CULTURE · GOVERNMENT OF INDIA

CSL

CHAPTER THIRD.

The words of the Teloogoo language, formed of the letters treated of in the foregoing pages, are classed by Sanscrit Grammarians under four distinct heads. 1st దేశ్యము *Déshyumoo,* or, as it is more emphatically termed, అచ్చ-దేశ్యము *Utsu Déshyumoo,* the *pure* language of the land; 2d. తత్సమము *Tutsumumoo,* Sanscrit words assuming Teloogoo terminations. 3d. తద్భవము *Tudbhuvumoo,* Teloogoo corruptions of Sanscrit words, formed by the substitution, the elision, or addition of letters; and 4th. గ్రామ్యము *Grámyumoo,* Provincial terms, or words peculiar to the vulgar. To these we may also add the అన్యదేశ్యము, *Unyu Déshyumoo,* or words from other countries, sometimes given as a subdivision of the first Class, and comprizing, according to the definition of ancient writers, words adopted from the dialects current in the Canarese, Mahratta, Guzerat, and Dravida provinces only, but now also including several of Persian, Hindoostanee, and English origin. 126

In each of the three following Chapters, which treat of substantive-nouns and pronouns, of adjective-nouns and pronouns, and of the verb, the దేశ్యము will be distinguished from the తత్సమము words: but all observations regarding the తద్భవము and అన్యదేశ్యము words will be found in the Chapter respecting substantives; because the words of the two last mentioned classes consist chiefly of substantives; and the reader, reasoning from analogy, will find it easy to apply the rules given under that head, to adjectives, and verbs. 127

128 The గ్రామ్యము, or provincial terms, are contractions or corruptions of pure Teloogoo words, rather than a separate class of vocables; I have therefore deemed it better to offer, in the course of the work, such remarks respecting them as occasion has suggested, than to collect the rules regarding them under any separate head.

SUBSTANTIVES.

1st OF THE POSTPOSITIONS.

Before entering on the subject of declension, a few preliminary observations are necessary, respecting that very useful class of words, by means of which the various cases of the substantive nouns and pronouns, in this language, are formed.

129 English substantives are declined by prefixing to them, in the singular and plural numbers, certain particles, termed *prepositions.* The cases of Teloogoo nouns and pronouns are formed in the same manner, except that the particles follow the noun, instead of preceding it; hence, I have termed them *postpositions.* In Teloogoo, we would not say *with swords, by men, of me;* but కత్తులతో - మనుష్యులచేత - నాయొక్క *swords with, men by, me of.*

130 When a preposition accompanies an English word which is liable to inflexion, the word cannot stand in the nominative case; it must assume it's inflected or oblique form: we cannot say *of I, to I,* &c. but *of me, to me,* &c. In the same manner, in Teloogoo, notwithstanding some nouns have nearly the same form in the inflexion, as in the nominative case, yet as all nouns and pronouns may be said to admit of inflexion, it may be laid down as a general rule, that when followed by postpositions, they cannot continue in the nominative case: by some of the postpositions, they are converted into their oblique form; by others, either into this simple inflected state, or into the dative; and by a few, derived from verbs, they are changed into the accusative case. The following is a list of the principal Teloogoo postpositions.

CONVERTING THE PRECEDING WORD INTO IT'S OBLIQUE FORM.

యొక్క - యొక .... *of;* the sign of the genitive case.
కి - కు .... *to, for;* the sign of the dative case.
లో .... *in;* the sign of the *local* ablative.
చే - చేత .... *by, by means of;* the sign of the *instrumental* ablative.
తో - తోడ - తోడుత .... *with, along with;* the sign of the *social* ablative.
న .... *in, by, with.*
లోపల .... *within, inside.*
వల్ల - వలన .... *by, by means of, from.*
కొరకు - కై .... *to, for.*
నిమిత్తము .... *for, on account of, about.*
కోసము - కోసరము .... *on account of, for.*
విషయము .... *respecting.*
అందు .... *in.*
వలె .... *like.*
గుండా .... *through.*
నుండి - నుంచి .... *from, away from.*

FOUND IN BOOKS ONLY.

అటు - అటుత .... *with, along with.*
పొంటె .... *with, together with, for.*
పొరిడి .... *by, from.*
మై - మెయి .... *by, by means of.*

CONVERTING THE PRECEDING WORD EITHER INTO IT'S OBLIQUE FORM OR INTO THE DATIVE CASE.

బైట .... *out-side.*
పైన .... *upon, above.*
కింద .... *below, under.*
సందున - మధ్య - నడుమ .... *between.*
దగ్గెర - ఒద్ద .... *near.*
ముందర .... *before.*

వెనక .... *behind, after.*

వెంబడి .... *behind.*

ఎదురుగా - ఎదుట .... *against, opposite.*

CONVERTING THE PRECEDING WORD INTO THE ACCUSATIVE CASE.

కూర్చి · కురించి · కురించి .... *towards, on account of.*

FOUND IN BOOKS ONLY.

పట్టుచు .... *through.*

చేసి .... *from, by.*

పట్టి .... *through.*

131 Under the following rules, the whole of these words may be added to any noun or pronoun, placed in the particular case which the postposition is stated above to require.

132 The postpositions కి - కు, the signs of the dative case, are not used promiscuously with any inflexion; కి is added only to inflexions terminating in ఇ ఈ or ఐ; thus, inflexion హరి *Vishtnoo*, dative హరికి *to Vishtnoo*; inflexion శ్రీ *The Goddess of prosperity*, dative శ్రీకి *to the Goddess of prosperity*; and కు to inflexions ending in any other letter, inflexion కర్ర *a stick*, dative కర్రకు *to a stick*, inflexion దొర *a ruler*, dative దొరకు *to a ruler*, inflexion మగువ *a woman*, dative మగువకు *to a woman*: but it is requisite to insert the syllable న between కు and all inflexions ending in ఉ ఊ or ఋ; as, inflexion రాము *Rama*, dative రామునకు *to Rama*, inflexion అందము *beauty*, dative అందమునకు *to beauty*.

133 The postposition న is added only to the inflexions of nouns denoting inanimate things ending in ఉ; thus, we may say కాగితమున *in the paper*, because the inflexion కాగితము ends in ఉ; but we cannot add న to చీర *a female garment*, for it ends in అ, nor to గుఱ్ఱము a *horse*, because it is an animate object.

134 Inflexions always terminate in some vowel, and the postpositions అందు, అటు, అటుక, ఎదుట, and ఎదురుగా commence with vowels; but, by the rules already given, two vowels cannot come in contact; a singular inflexion

terminating in ు ూ or ృ, although included in the class termed kululoo, when followed by these postpositions, affixes న *n*; thus, రామునెదుట *opposite Rama* &c. (rule 108). When these postpositions, however, follow a singular inflexion ending in any other vowel, or plural inflexions which always end in ల, such inflexions being of the class named కళలు *ku,luloo*, య is inserted between them and the postpositions in question, which, in consequence, become respectively యందు - యుఱు - యుఱుత - యెదుట and యెదురుగా; thus, దొరల యందు *in rulers*; at the same time, as all plural inflexions end in ల, and therefore have inherent the connected vowel ు, which before an initial vowel, may, by the rules before given, have *Sundhi* at *option*, we may also say దొరలందు *in rulers* &c. &c.

పై or మేయి and చేసి are never subjoined to any words except verbal nouns, or nouns denoting inanimate things; and పట్టి is used only after abstract nouns. 135

కూరిచి - పట్టుండి - చేసి and పట్టి always change into గూరిచి - బట్టుండి - జేసి and బట్టి, when used as postpositions. 136

The nature and use of the foregoing words will be more fully explained in the Syntax, where it will be shewn that many of them, though used as postpositions, are in fact parts of nouns, or forms of verbs. I have no doubt that the whole are derived from the same sources: at the same time, without a further knowledge of the ancient dialect than we now possess, it would be difficult to trace the origin of some pure Teloogoo derivatives, such as యొక్క the sign of the genitive, and కు or కి the signs of the dative case. This difficulty has led some to treat these, and similar words, rather as affixes inseparable from substantives, than as a separate class of vocables. But, whatever may be the history or etymology of these words; whether they are derived from nouns or verbs now obsolete, or are themselves original terms, there is no doubt that, in use, they are distinct from all others in the language, and precisely equivalent to our English prepositions. This, I think, justifies my classing them as a separate part of speech, and giving them the appellation by which I have endeavoured to distinguish them. 137

2d. OF THE ARTICLE.

138 The articles *a* and *the* may be considered as inherent in the noun; మనిషి according to the context, may mean either *a* or *the person.*

139 The indefinite article *a* is sometimes expressed by the numeral ఒక, vulgarly written వొక, meaning *one;* as, వొకమనిషి *one* or *a person.*

140 There is not any separate word to represent the definite article *the.* In the concise and nervous idiom which characterizes the Teloogoo, this article, together with the relative pronoun *who, which, that,* is incorporated with the verb, in that curious part of it termed the relative participles, which possess the combined force of the definite article, the relative pronoun, and the verb; thus, in the sentence నన్నుఁజూచినమానిసి *the person who saw me;* five English words are expressed by three Teloogoo terms, నన్ను signifies *me,* మానిసి *person,* and జూచిన has the power of *the, who, saw.*

3d. OF THE DECLENSION OF SUBSTANTIVE NOUNS.

141 The substantive nouns have two numbers; the singular ఏకవచనము, and the plural బహువచనము; and three genders, the masculine పుల్లింగము, including the gods and men only; the feminine స్త్రీలింగము, comprizing the goddesses and women; and the neuter నపుంసకలింగము, including inanimate things, and all animals, except the human species.

142 The cases are properly three only; the nominative, the inflexion, and the accusative; but, in the following general remarks applicable to all nouns, the usual arrangement of six cases is observed.

SINGULAR.

143 It has already been mentioned that there are few words in the Teloogoo language which terminate in a consonant, among the nouns there is not one. In the nominative case singular, they all terminate in some of the following vowels ా ి ీ ు ూ ె ే ై ొ ో or ౌ; thus, దొర *a ruler,* పడతి *a woman,* కల్లరి *a robber,* అందము *beauty,* శాలూ *a shawl,* కఱ్ఱ *a stick,* కై *the hand &c.*

144 The Inflexion singular varies with the declension, as explained hereafter.

The Genitive singular of all nouns is the same as the inflexion singular; but, in books, and in conversation with Bramins, we occasionally find the postposition యొక్క or యొక *of*, added to the inflexion, to form the genitive. 145

The Dative singular is formed by adding కి to inflexions in ఇకి or ఈ - నకు to inflexions in ఉగా or ని, and కు to inflexions in all other terminations. 146

All nouns in the Accusative singular are the same as in the singular inflexion; except that the inflexion is of the class termed కళలు *kululoo*, and the accusative of that named ద్రుతప్రకృతులు *drootuprukrootooloo*. That the reader may always bear in mind this distinction, the inflexion will hereafter be written in it's simple state, but to mark the accusative, the affix ని will be added to all inflexions in ఇకి or ఈ, (except to inflexions formed by changing the termination of the nominative into that syllable), and the affix ను to all those ending in any other letter, (except to those mentioned in rule 117) and an &c will be further added to all, to denote that although the affixes ని or ను are universal in the common dialect, and in correct language may, with propriety, be used before any consonants, yet others may be substituted in lieu of them, under the rules for *drootuprukrootooloo* ద్రుతప్రకృతులు, contained in the preceding chapter. 147

The Vocative singular is either the same as the nominative singular, or is formed by merely lengthening the final vowel of that case; unless the nominative end in ఉ, when that vowel is changed into ా or ో. 148

The Ablative singular is formed by adding to the singular inflexion the postpositions లో - చేత - తో &c. or న to the inflexion of nouns denoting inanimate things ending in ఉ. 149

PLURAL.

The Nominative plural is formed, in various modes, from the nominative singular, according to the declension to which the substantive belongs. It always ends in లు. 150

The Inflexion plural is formed by changing లు of the nominative plural into ల. 151

The Genitive plural of all nouns is the same as the inflexion plural; but in books and in conversation with Bramins, we occasionally find the postpositions యొక్క or యొక *of*, added to the inflexion to form, the genitive. 152

153 The Dative plural is formed by adding కు to the inflexion plural in ల.

154 The Accusative plural is the same as the inflexion plural, both ending in ల; but the inflexion is included in the *kululoo*, and the accusative in the ద్రుతప్రకృతులు *drootuprukrootooloo.* To remind the reader of this material distinct[illegible]n, the inflexion will hereafter be written in it's simple state, without any of the additions peculiar to the ku,luloo; but ను, with an &c. will be added to all plural accusatives, for the reasons mentioned in treating of the accusative singular: ని is never affixed to plural accusatives, because they always end in ల, never in ఇ or ఉ.

155 The Vocative plural is formed by changing the final లు of the nominative plural into ారా or ారూ.

156 The Ablative plural is formed by adding to the plural inflexion the postposition. లో - చేత - తో &c.

157 The Vocative particles, ఓరి - ఓసి - ఓయి and ఓ, are often prefixed to the vocative case: the first is used in calling men of inferior rank only; the second in calling females inferior to oneself, among whom a wife is always included by the natives; and the third in calling men of equal rank with oneself; these three are prefixed to the vocative singular only: the last is prefixed to the vocative both in the singular and the plural number, and is used indifferently in calling superiors, inferiors, or equals.

158 It is of great importance that the reader should constantly bear in mind that, in nouns denoting inanimate things, the nominative is generally used for the accusative, and the accusative for the ablative, but that this is not the case with nouns denoting animate objects.

159 By the addition of the various postpositions to the different cases which they govern, the reader may form any number of other cases at pleasure.

160 The nouns belonging to the దేశ్యము, or language of the land, are more numerous than those of any other class; and, as the rules which regulate their declension extend also to nouns of the three other denominations, it seems proper to treat of them first.

MINISTRY OF CULTURE · GOVERNMENT OF INDIA

CSL

OF REGULAR దేశ్యము NOUNS.

The regular nouns of this class are divided into three declensions. The first includes all masculine nouns, the nominative singular of which terminates in ఁడు; the second, all feminines or neuters of more than two syllables, having the nominative singular in ిము - ీము - or ూము; the third, nouns of all genders not included in either of the two foregoing declensions. The general rules, already given, explain the mode in which the different cases are formed from the nominative singular, the inflexion singular, or the nominative plural. It will be sufficient, therefore, to show how these three cases are formed in each declension. 161

FIRST DECLENSION IN ఁడు.

Many nouns denoting masculine agents have the nominative singular in ఁడు; but, as the letter ఁ is unknown to any, except the learned, the ఁ preceding డు is usually omitted *in writing*, and the nominative of this declension is consequently made to terminate simply in డు. The obscure nasal sound of ఁ before డు will notwithstanding be found in the *pronunciation* of even the most illiterate persons. 162

The singular inflexion of nouns belonging to this declension is formed by changing the final ఁడు of the nominative into ని; thus, nom. మగఁడు *a husband*, inflexion మగని. nom. తమ్ముఁడు *a younger brother*, inflex. తమ్ముని. But, with the exception of తమ్ముఁడు *a younger brother*, and అల్లుఁడు *a son in law*, all nouns of this declension, which have the vowel ు preceding ఁడు of the nominative singular, may also form the singular inflexion by merely dropping the termination ఁడు; the inflexion of మగఁడు *a husband*, is మగని only, never మగ; because ు does not precede the ఁడు of the nominative case; but, with the two exceptions abovementioned, all words which have ు before ఁడు of the nominative have two forms in the inflexion; thus, nom. బల్లిదుఁడు *a strong man*, inflex. బల్లిదుని or బల్లిదు. 163

The nominative plural is formed by changing ఁడు of the nominative singular into లు; thus, nom. sing. మగఁడు *a husband*, nom. plu. మగలు *husbands*. nom. sing. తమ్ముఁడు *a younger brother*, nom. plu. తమ్ములు *younger brothers*. 164

MINISTRY OF CULTURE · GOVERNMENT OF INDIA
CSL

The other cases of this declension are formed according to the general rules given above; and, for the sake of illustration, a word of this declension is subjoined, declined according to the usual arrangement of six cases.

SINGULAR.

N. తమ్ముఁడు .... *a younger brother.*
G. తమ్ముని or తమ్ముని యొక్క .... *of a younger brother.*
D. తమ్మునికి .... *to a younger brother.*
Acc. తమ్ముని &c. .... *a younger brother.*
V. తమ్ముఁడా .... *o younger brother*
Ab. తమ్ముని - లో - చేత - తో .... *in, by or with a younger brother.*

PLURAL.

N. తమ్ములు .... *younger brothers.*
G. తమ్ముల or తమ్ముల యొక్క .... *of younger brothers.*
D. తమ్ములకు .... *to younger brothers.*
Acc. తమ్ములను &c. .... *younger brothers.*
V. తమ్ములారా .... *o younger brothers.*
Ab. తమ్ముల - లో - చేత - తో .... *in, by, or with younger brothers.*

165 By rule 163, all words, except తమ్ముఁడు and అల్లుఁడు, which, in the nominative singular, have the vowel ు preceding the final termination ఁడు, may in the inflexion singular have two forms; such words, therefore, have likewise two forms in the genitive, dative, accusative, and ablative singular, which are formed from the inflexion; thus, nom. sing. బల్లిదుఁడు *a strong man,* inflex. sing. బల్లిదుని or బల్లిదు. gen. sing. బల్లిదుని యొక్క or బల్లిదు యొక్క dat. sing. బల్లిదునికి or బల్లిదునకు, by the addition of కి to బల్లిదుని, or నకు to బల్లిదు, see rules 132 & 146. acc. sing. బల్లిదుని &c. or బల్లిదు &c. see rule 147. abl. sing. బల్లిదుని - లో - చేత - తో or బల్లిదు - లో - చేత - తో; and even తమ్ముఁడు and అల్లుఁడు, which, in the other cases, are exceptions to this rule, in the dative

singular, take two forms: viz. తమ్మునికి or తమ్మునకు - అల్లునికి or అల్లునకు. The plural however has no change of this kind.

In the *inferior* dialect, డి is substituted for ని in all the singular cases of this declension, except the accusative, which is made to terminate in ణ్ణి instead of ని; thus, nom. sing. తమ్ముఁడు, inflexion sing. తమ్ముడి, dat. sing. తమ్ముడికి accus. sing. తమ్ముణ్ణి &c. but these forms are never to be found in correct writings. 166

EXCEPTIONS.

Some words, of this declension, form the nominative and inflexion plural, by changing the final ఁడు of the nominative singular into ండ్రు and ండ్ర, or into ఁళ్లు and ంళ్ల, instead of forming them regularly, by changing ఁడు into లు and ల respectively; thus, గండఁడు *a robust man*, makes in the nominative plural గండండ్రు - ఒక్కఁడు *one man*, makes in the nom. plu. ఒక్కండ్రు - అల్లుఁడు *a son in law*, makes in the nom. plu. అల్లుండ్లు, and this rule applies to many other words of the same kind. 167

SECOND DECLENSION INCLUDING FEMININE OR NEUTER NOUNS, OF MORE THAN TWO SYLLABLES, IN ‑ము - ‑ాము or ‑ాము.

There is a numerous class of neuter words of more than two syllables ending, in the nominative singular, in ‑ము, and several in ‑ాము and ‑ాము; but పెండ్లాము *a wife*, is almost the only feminine noun of this declension. 168

The inflexion singular is the same as the nominative singular; thus, nom. sing. గుఱ్ఱము *a horse*, inflex. sing. గుఱ్ఱము. 169

The nominative plural is formed either by adding లు to the nominative singular; or by changing the termination ము of the nominative singular into లు, and lengthening the preceding vowel, if not already long; thus, nom. sing. గుఱ్ఱము *a horse*, nom. plu. గుఱ్ఱములు or గుఱ్ఱాలు *horses*. 170

The other cases are formed according to the general rules already given. Subjoined is an example of this declension, according to the usual arrangement of six cases. 171

SINGULAR.

N గుఱ్ఱము .... *a horse.*

G. గుఱ్ఱము or గుఱ్ఱముయొక్క .... *of a horse.*

D. గుఱ్ఱమునకు .... *to a horse.*

Acc. గుఱ్ఱమును &c. .... *a horse.*

V. గుఱ్ఱమా .... *o horse.*

Ab. గుఱ్ఱము - లో - చేత - తో .... *in, by, or with a horse.*

PLURAL.

N. గుఱ్ఱములు or గుఱ్ఱాలు .... *horses.*

G. గుఱ్ఱముల or గుఱ్ఱములయొక్క .... }
or } *of horses.*
గుఱ్ఱాల or గుఱ్ఱాలయొక్క .... }

D. గుఱ్ఱములకు or గుఱ్ఱాలకు .... *to horses.*

Acc. గుఱ్ఱములను &c. }
or } .... *horses.*
గుఱ్ఱాలను &c. }

V. గుఱ్ఱములారా or గుఱ్ఱాలారా .... *o horses.*

Ab. గుఱ్ఱముల - లో - చేత - తో }
or } .... *in, by, or with horses.*
గుఱ్ఱాల - లో - చేత - తో }

172 All nouns in this declension, besides the dative singular as given above, may also form that case by changing ము of the nominative into ని, lengthening the preceding vowel, if not already long, and affixing the postposition కి instead of కు; thus, nom. sing. గుఱ్ఱము *a horse*, dative sing. గుఱ్ఱమునకు or గుఱ్ఱానికి nom. sing. లంచము *a bribe*, dative sing. లంచమునకు or లంచానికి.

173 The postposition న added to the singular inflexion of nouns ending in ు denoting inanimate things, is either affixed in the regular manner to inflexions of this declension, or the ము of the inflexion is changed into న, and the preceding vowel, if not already long, is lengthead; thus కాగిదమున or కాగిదాన *in paper.*

The nominative singular of nouns in this declension is often, in books, found changed, from ము, to మ్ము, or ంబు; thus, nom. sing. గుఱ్ఱము *a horse*, is often found writen గుఱ్ఱమ్ము, or గుఱ్ఱంబు. This rule, however, does not apply to nouns which have the long vowel ా preceding the final ము; పెండ్లాము *a wife*, can never become పెండ్లామ్ము or పెండ్లాంబు. 174

In the *inferior* dialect, all the singular cases in this declension, (except the accusative), ending in ము, constantly change that termination into ం; thus, in conversation we frequently hear గుఱ్ఱం *gœrrum* used for గుఱ్ఱము *gœrrumoo*; but this practice is contrary to the genius of the language, which requires all words to terminate with a vowel. 175

The accusative, in the *inferior* dialect, is formed by changing ము of the nominative singular into ని, and lengthening the preceding vowel, if not already long; thus, nom. sing. గుఱ్ఱము *a horse*, acc. sing. గుఱ్ఱాన్ని nom. sing. లంచము *a bribe*, acc. sing. లంచాన్ని. 176

The following, with all other neuter or feminine nouns, of more than two syllables, ending in ఱము, ాము, or ేము, are declined like గుఱ్ఱము. 177

గడ్డము............the chin, a beard.
అమ్మకము .... sale.
పెండ్లాము........ a wife.
వ్యాజ్యము..........a dispute
సున్నము...........lime, chalk.
తాళము............a key.
బీగము.............the lock of a door.
సీసము..............lead.
గంటము............an iron style.
బియ్యము.......... rice.
చక్కదనము... beauty.
బెల్లము..............jaggory.
రంపము............a saw.
జగడము.......... a fight, a battle.
తగరము........... tin.
కాపురము... ..... residence.
తొండము.......... an elephant's trunk.
నెపము..............an accusation.
నేరము... .... a crime.
పందెము......... a wager.
కేడెము........... a shield.
కళ్లెము.... ...... a bridle.
టెక్కెము.... ... a flag.
బల్లెము........... a spear.

THIRD DECLENSION.

178 This declension includes all other regular nouns, of every gender, not comprized in the two foregoing declensions; it comprizes, therefore, all regular *neuters* in డు, all regular nouns in ము of two syllables only, or of more than two syllables when the ము is not preceded by ి ా or ూ; in short, it comprizes every regular noun whether masculine, feminine, or neuter, provided it be not a masculine in ండు; or a feminine or neuter, of more than two syllables, in ిము, ాము or ూము.

179 The inflexion singular is always the same as the nominative singular; thus, nom. sing. బిడ్డ *a child*, inflex. sing. బిడ్డ. nom. sing. కత్తి *a knife* or *sword*, inflex. sing. కత్తి.

180 The nominative plural of nouns of this declension is formed by adding లు to the nominative singular, except to those ending in short ఇ which change the final ఇ into ు లు; as, nom. sing. బిడ్డ *a child*, nom. plu. బిడ్డలు children; but as the noun కత్తి *a knife* or *sword*, ends in ఇ, it makes కత్తులు *swords*, in the nominative plural, never కత్తిలు.

181 The following is an example of this declension, declined according to the usual arrangement of six cases.

SINGULAR.		PLURAL.	
N. బిడ్డ	*a child.*	N. బిడ్డలు	*children.*
G. బిడ్డ or బిడ్డయొక్క	*of a child.*	G. బిడ్డల or బిడ్డలయొక్క	*of children.*
D. బిడ్డకు	*to a child.*	D. బిడ్డలకు	*to children.*
Acc. బిడ్డను, &c.	*a child.*	Acc. బిడ్డలను &c.	*children.*
V. బిడ్డా	*o child.*	V. బిడ్డలారా	*o children.*
Ab. బిడ్డ-లో-చేత-తో	*in &c. do.*	Ab. బిడ్డల-లో-చేత-తో	*in &c. do.*

A few of the numerous words included in this declension are annexed. 182

అబ్బ .... *a father.*
తల .... *the head.*
కుంట .... *a pond, or tank.*
వెల .... *a price.*
గెల .... *a bunch.*
కొండ .... *a mountain.*
ఎలుక .... *a rat.*
జేన .... *a span.*
ఎముక .... *a bone.*
చీమ .... *an ant.*
కూర .... *curry.*
దవడ .... *the cheek.*
దూడ .... *a calf.*
కప్ప .... *a frog.*
పొగ .... *smoke.*
మెడ .... *the neck.*
మొగ్గ .... *a bud.*
నెలత .... *a woman.*
కొరడా .... *a whip.*
కల్లరి .... *a robber.*
సొంపరి .... *a beautiful person*
తలారి .... *a village-watcher.*
సోమరి .... *a lazy fellow.*
దాది .... *a nurse.*
చెవి .... *the ear.*
పని .... *business.*
పంది .... *a hog.*
కోతి .... *a monkey.*
బావి .... *a well.*
జెట్టి .... *a wrestler.*
పల్లకి .... *a palanqueen.*
పట్టి .... *a roll of beetle &c.*
పాము .... *a snake.*
చెరువు .... *an artificial lake.*
మడుగు .... *a natural lake.*
గొంతు .... *the neck.*
ముక్కు .... *the nose.*
అడుగు .... *a foot in length, a foot step.*
విందు .... *an entertainment.*
రొమ్ము .... *the breast.*
మందు .... *medicine.*
తావు .... *a place.*
ఎద్దు .... *a bull, an ox.*
పురుగు .... *an insect.*
పొద్దు .... *time.*
నిప్పు .... *fire.*
గుద్దు .... *a blow.*
తలుపు .... *a door.*
పాన్పు .... *bedding.*
తోపు .... *a grove.*
ఆకు .... *a leaf.*
పిడుగు .... *a thunder-bolt.*
జాబు .... *a letter.*
తుమ్ము .... *a sneeze.*
గిన్నె .... *a cup.*
గరిటె .... *a spoon.*
బూడిదె .... *ashes.*

గాడిదె........an ass.	బిందె.......... a large metal pot.
కిటికి............ a window.	ఈటె............a spear, or pike.
తీగె................a creeping plant.	పెట్టె.............a box, a chest, a table.
పల్లె............ a small village.	మై................ the body.

IRREGULAR PLURALS OF THE THIRD DECLENSION.

183 Many nouns ending in టి, టు, ట్టి, ట్టు, డ్డి, or డ్డు, which are regular both in the singular and plural, frequently drop the ు of the penultimate syllable in the plural number: thus, కోమటి *a person of the Comtee cast*, makes the nom. plu. కోమటులు or కోమట్లు; and if a double consonant precede the ు thus dropped, it is reduced to a single consonant in the nominative plural; thus, చెట్టు *a tree*, చెట్టులు or చెట్లు *trees*, బుడ్డి *a bottle*, nom. plu. బుడ్డులు or బుడ్లు *bottles*, గుడ్డు *an egg*, nom. plu. గుడ్డులు or గుడ్లు *eggs* &c.

184 Some nouns in ది or డు, regular in both numbers, form also an irregular plural, by changing the ది or డు of the nominative singular into ళ్లు; thus, nom. sing. పొడి *powder*, regular nom. plu. పొడులు, irregular nom plu. పొళ్లు.

185 All nouns in this declension ending in ది or డు, which have the letter ఁ or ం immediatly preceding these terminations, besides the regular plural, may have two irregular forms, viz. by changing the ది or డు of the nominative singular into either డ్లు or ళ్లు; thus, nom. sing. బండి *carriage*, nom. plu. బండులు, irregular nom. plu. బండ్లు or బంళ్లు.

186 Many nouns having the termination of the nominative singular in లి or లు, in addition to the regular plural, form an irregular one in the manner mentioned in rule 184; thus, మొసలి *an alligator*, makes in the nom. plu. either మొసలులు or మొసళ్లు but nouns of two short syllables ending in లి or లు have the regular plural only, పులి *a tiger*, makes పులులు *tigers*, never పుళ్లు.

187 The noun పెండిలి *marriage*, makes in the nom. plu. పెండిండ్లు, or పెండిళ్లు or పెండిండులు *marriages*.

188 Some nouns, having the nominative singular in ను, change that syllable in the nom. plu. into ఁకులు; thus, కొలను *a tank*, nom. plu. కొలఁకులు; others

change the ను into ంగులు; thus, కాను *the name of a tree*, nom. plu. కాంగులు; others change the ను into లు in the nom. plu. as, మీను *a fish*, nom. plu. మీలు *fishes*, and others have the regular plural by adding లు to the nom. sing. thus, మేను *the body*, nom. plu. మేనులు *bodies*, కౌను *the waist*, nom. plu. కౌనులు *waists.*

The noun రేయి *night* makes the nom. plu. రేలు, and the noun ఆవు *a cow*, makes in the nom. plu. either ఆవులు or ఆలు. 189

IRREGULAR దేశ్యము NOUNS.

As it is hardly possible to form any general rules for the declension of the irregular దేశ్యము nouns: a list of most of them is subjoined, shewing the nominative singular, the inflexion singular, and the nominative plural of each. Except in the formation of these cases, the whole follow the general rules for declension laid down in rule 143 &c. 190

Most of the following nouns change the last syllable of the nominative singular into టి or ంటి to form the inflexion singular, and into ంళ్లు or ళ్లు to form the nominative plural, some of them also form the nominative plural, in the regular manner by adding లు to the nominative singular. 191

Nom. sing.		*Inflex. sing.*	*Nom. plu.*
ఎసరు	*Water boiled, for the purpose of dressing rice &c.*	ఎసటి	ఎసరులు or ఎసళ్లు
కుదురు	*Any thing placed under a round vessel, to prevent it's falling, such as a straw rope &c.*	కుదుటి	కుదురులు or కుదుళ్లు
నుదురు	*The forehead*	నుదుటి	నుదురులు or నుదుళ్లు
నోరు	*The mouth.*	నోటి	నోరులు or నోళ్లు
పడమఱ	*The west.*	పడమటి	పడమఱలు
ఏఱు	*A river.*	ఏటి	ఏఱులు or ఏళ్లు
బైలు	*A plain, an open field, an empty space of ground, an esplanade, the outside*	బైటి	బైలులు or బైళ్లు
అంగిలి	*The palate or throat*	అంగిటి	అంగిలులు or అంగిళ్లు

Nom. Sing.		*Inflex. Sing.*	*Nom. Plu.*
అంబలి	*A kind of pap made of raggy.*	అంబటి	అంబలులు or అంబళ్లు
కౌఁగిలి	*The breast, literally the place of embrace*	కౌఁగిటి	కౌఁగిలులు or కౌఁగిళ్లు
కుప్పిలి	*The fist*	కుప్పిటి	కుప్పిలులు or కుప్పిళ్లు
చెక్కిలి	*The cheek*	చెక్కిటి	చెక్కిలులు or చెక్కిళ్లు
పురుడు	*The imaginary pollution proceeding from the birth of a child*	పురిటి	పురుడులు or పురుళ్లు
దోయిలి	*The palms of both hands joined together, to hold any thing.*	దోయిటి	దోయిలులు or దోయిళ్లు
దోసిలి	*do* .... *do* .... *do*	దోసిటి	దోసిలులు or దోసిళ్లు
నాఁగలి	*A plough*	నాఁగటి-	నాఁగలులు- నాఁగళ్లు or నాఁగండ్లు
పిడికిలి	*The fist*	పిడికిటి	పిడికిలులు or పిడికిళ్లు
పుక్కిలి	*The interior of the cheek*	పుక్కిటి	పుక్కిలులు or పుక్కిళ్లు
పుడిసిలి	*The palm of one hand, held in such a manner as to contain any thing placed in it.*	పుడిసిటి	పుడిసిలులు or పుడిసిళ్లు
పొక్కలి	*A number of loose bricks or stones, formed into a fire-place*	పొక్కటి	పొక్కళ్లు or పొక్కండ్లు
పొక్కిలి	*The navel*	పొక్కిటి	పొక్కిళ్లు
ముంగిలి	*The Court yard, the enclosed empty space of ground within a native house*	ముంగిటి	ముంగిలులు or ముంగిళ్లు
రోకలి	*A large pestle*	రోకటి	రోకలులు రోకండ్లు or రోకళ్లు
లోఁగిలి	*The interior*	లోఁగిటి	లోఁగిళ్లు or లోఁగిండ్లు
వాకిలి	*An opening, a door-frame.*	వాకిటి	వాకిళ్లు or వాకిండ్లు
సందిలి	*The arm between the shoulder and the elbow*	సందిటి	సందిలులు or సందిళ్లు
గాడి	*A reservoir, a cistern, a manger*	గాటి	గాడులు or గాళ్లు
కాడు	*A sepulchre, a place for burying or burning the dead.*	కాటి	కాళ్లు
కూడు	*Food*	కూటి	కూడులు or కూళ్లు

Nom. Sing.		Inflex. Sing.	Nom. Plu.
కూరాడు	*The water in which rice has been washed, grown sour and boiled, vinegar*	కూరాటి,	కూరాడులు or కూరాళ్లు
కోడు	*The leg of a bed-stead*	కోటి	కోడులు or కోళ్లు
త్రాడు	*A rope*	త్రాటి	త్రాడులు or త్రాళ్లు
చవుడు	*The earth on salt or barren ground, fuller's earth*	చవుటి	చవుళ్లు
తాడు	*The Palm tree*	తాటి	తాడులు or తాళ్లు
గూడు *	*A nest*	గూటి	గూడులు or గూళ్లు
నాడు	*A Country, or district; a general assembly: it also means a day, or time*	నాటి	నాళ్లు
పాడు	*Rising ground unfit for the cultivation of grain, in which tobacco and other plants of the same kind are grown*	పాటి	పాడులు or పాళ్లు
పెరడు	*The back yard*	పెరటి	పెరడులు or పెరళ్లు
బీడు	*Pasture land*	బీటి	బీడులు or బీళ్లు
వీడు †	*A town*	వీటి	వీడులు or వీళ్లు

Most of the following nouns have the singular inflexion the same as the nominative singular, or form it by changing the last syllable of the nominative singular into టి; some however form the inflexion singular very irregularly. The nominative plural is formed either in the regular manner, by adding లు to the nominative singular, or by changing the last syllable of the nominative singular into ళ్లు or ల్లు. 192

Nom. Sing.		Inflex. Sing.	Nom. Plu.
కదురు	*A spindle*	కదురు or కదుటి	కదురులు or కదుళ్లు
గోరు	*The nail or claw*	గోరు or గోటి	గోరులు or గోళ్లు
నీరు	*Water*	నీరు or నీటి	నీళ్లు
నెత్తురు	*Blood*	నెత్తురు or నెత్తుటి	నెత్తురులు
పన్నీరు	*Rose water*	పన్నీరు or పన్నీటి	

* గుడ్డు *an egg*, does not admit of any change of this kind, it is included in the 3d declension.

† The pronoun వీడు, *he, this man*, does not admit of any such change.

Nom. Sing.		Inflex. Sing.	Nom. Plu.
మున్నీరు	(మున్ first and నీరు water, the first water,) The sea	మున్నీరు or మున్నీటి	మున్నీరులు
ఎదురు	The front, that which is opposite	ఎదురు or ఎదుటి	
కుందేలు	A hare	కుందేలు or కుందేటి	కుందేలులు or కుందేళ్లు
నొసలు	The forehead	నొసలు or నొసటి	నొసలులు or నొసళ్లు
మొదలు	The beginning	మొదలు or మొదటి	మొదలులు or మొదళ్లు
తాబేలు	A tortoise	తాబేలు or తాబేటి	తాబేలులు or తాబేళ్లు
రోలు	A mortar	రోలు or రోటి	రోలులు or రోళ్లు
ఆఁకలి	Hunger, appetite	ఆఁకలి or ఆఁకటి	ఆఁకళ్లు or ఆఁకండ్లు
ఎంగిలి	Spittle	ఎంగిలి or ఎంగిటి	ఎంగిళ్లు or ఎంగిండ్లు
కొడవలి	A sickle	కొడవలి or కొడవఁటి	కొడవళ్లు or కొడవండ్లు
పందిలి	A pandal, or shed	పందిలి or పందిటి	పందిలులు or పందిళ్లు
పొంగలి	Boiled rice mixed with milk, and seasoned with sugar and other articles, that give a high relish: this word is derived from the verb పొంగు to effervesce	పొంగలి or పొంగటి	పొంగలులు or పొంగళ్లు
కుద్దలి	An instrument for digging, somewhat like a short hoe	కుద్దలి or కుద్దఁటి	కుద్దలులు or కుద్దండ్లు
గొడ్డలి	An axe	గొడ్డలి or గొడ్డఁటి	గొడ్డలులు or గొడ్డండ్లు
బాణలి	An iron plate upon which cakes are toasted	బాణలి or బాణఁటి	బాణండ్లు
చోటు	A place	చోటు or చోటి	చోటులు or చోట్లు
కావడి	A piece of wood, placed upon the shoulder for carrying a burden, like that used by milk-maids in England	కావడి or కావటి	కావడులు or కావళ్లు
జోడు	A pair, a pair of shoes	జోడు or జోటి	జోడులు or జోళ్లు
తవుడు	Bran, the substance on rice below the husk, the husk is called ఊక	తవుడు or తవుటి	
పండు	Fruit	పండు or పంటి	పండులు or పంళ్లు or పండ్లు
పుండు	A boil or sore	పుండు or పుంటి	పుండులు · పుంళ్లు or పుండ్లు

Nom. Sing.		*Inflex. Sing.*	*Nom. Plu.*
ఒళ్లు	*The body*	ఒళ్లి or ఒంటి	ఒళ్లులు
ఊరు	*A village*	ఊరు or ఊరి	ఊరులు or ఊళ్లు
నూలు	*Thread*	నూలు or నూలి	
కూను	*A humped back*	కూను or కూని	కూనులు
చేను	*A field producing grain*	చేను or చేని	చేలు
మాను	*A tree, wood*	మాను or మాని	మాఁకులు or మానులు
మేను	*The body*	మేను or మేని	మేనులు
పేరు	*A name, an appellation*	పేరు or పేరింటి	పేరులు or పేళ్లు
పాలు*	*A share*	పాలి or పాలింటి	పాలులు or పాళ్లు
కూఁతురు	*A daughter*	కూఁతు or కూఁతురి	కూఁతురులు or కూఁతుండ్లు

The following nouns change the last syllable of the nominative singular into ంటి to form the inflexion singular, and into ండులు, ంళ్లు or ండ్లు to form the nominative plural: some of them also form the nominative plural in the regular manner, by adding లు to the nominative singular. 193

Nom. Sing.		*Inflex. Sing.*	*Nom. Plu.*
ఇల్లు	*A house*	ఇంటి	ఇల్లులు or ఇండులు or ఇంళ్లు or ఇండ్లు
పల్లు	*A tooth*	పంటి	పల్లులు or పండులు or పంళ్లు or పండ్లు
ముల్లు	*A thorn*	ముంటి	ముల్లులు or ముండులు or ముంళ్లు or ముండ్లు
విల్లు	*A bow*	వింటి	విల్లులు or విండులు or వింళ్లు or విండ్లు
కన్ను	*The eye*	కంటి	కన్నులు or కంళ్లు or కండ్లు
చన్ను	*A female's breast*	చంటి	చన్నులు or చంళ్లు or చండ్లు
మన్ను	*Sand*	మంటి	మన్నులు
మిన్ను	*The sky, the atmosphere*	మింటి	మిన్నులు

The nouns noted below change the last syllable of the nominative singular into తి in the inflexion singular, and into తులు in the nominative plural; and those which end in య్యి, with a short vowel preceding it, lengthen that vowel both in 194

* పాలు *Milk* does not admit of any such change: it is a plural noun of the 3d declension.

the inflexion singular and nominative plural, రాయి *a stone* makes in the nominative plural రాలు or రాళ్లు.

Nom. Sing.		*Inflex. Sing.*	*Nom. Plu.*
దాయి	*Any thing on which artificers place their work, an anvil, &c.*	దాతి	దాతులు
రాయి	*A stone*	రాతి	రాలు or రాళ్లు
వాయి	*The mouth*	వాతి	వాతులు
గొయ్యి	*A hole in the ground, a pit*	గోతి	గోతులు
చెయ్యి	*The hand*	చేతి	చేతులు
నుయ్యి	*A small well*	నూతి	నూతులు
నెయ్యి	*Ghee*	నేతి	నేతులు
బొయ్యి	*The ashes of wood*	బోతి	

195 The following nouns in ఱ్ఱు change that syllable into ట్టి to form the inflexion singular; they form the nominative plural either in the regular manner, by adding లు to the nominative singular, or by changing the last syllable of the nominative singular into ళ్లు.

Nom. Sing.		*Inflex. Sing.*	*Nom. Plu.*
అఱ్ఱు	*The neck*	అట్టి	అఱ్ఱులు or అళ్లు
కఱ్ఱు	*The plough share*	కట్టి	కఱ్ఱులు or కళ్లు
కొఱ్ఱు	*An iron or wooden spike on which criminals were impaled*	కొట్టి	కొఱ్ఱులు or కొళ్లు
గొఱ్ఱు	*A sowing machine*	గొట్టి	గొఱ్ఱులు or గొళ్లు
మిఱ్ఱు	*Elevated ground*	మిట్టి	

196 The nouns noted below form the inflexion singular in లి or టి, and the nominative plural either in లులు or ళ్లు: some of them want the nominative.

Nom. Sing.		*Inflex. Sing.*	*Nom. Plu.*
	The left side	దాపలి or దాపటి	
	The inside	లోపలి or లోపటి	
	That side	ఆవలి	

Nom. Sing.		Inflex. Sing.	Nom. Plu.
	The further side	అవతలి	
	The right side	వలపలి or వలపటి	
	This side	ఈవలి	
	The nearer side	ఇవతలి	
కాలు	*The leg*	కాలి	కాలులు or కాళ్లు
కేలు	*The hand*	కేలి	
ప్రోలు	*A town*	ప్రోలి	ప్రోలు or ప్రోళ్లు
వ్రేలు	*The finger*	వ్రేలి	వ్రేలులు or వ్రేళ్లు

The singular inflexions, and the nominative, plural, of the following nouns denoting time, are formed very irregularly. 197

Nom. Sing.		Inflex. Sing.	Nom. Plu.
ఎన్నడు	*Every day, ever.* (ఎ *which?* & న్నాడు *corrupted from* నాడు *a day*)	ఎన్నటి	
ఏఁడు	*A year*	ఏటి	ఏఁడ్లు or ఏఁడులు
నిరుడు	*Last year*	నిరుటి	
నేడు	*To day*	నేటి	
అప్పుడు	*That time, then*	అప్పటి	
ఇప్పుడు	*This time, now*	ఇప్పటి	
ఎప్పుడు	*Which time, when*	ఎప్పటి	
పొద్దు †	*Time*	పొద్దుటి	
పగలు	*Day-time, noon*	పగటి	పగళ్లు
నిన్న	*Yesterday*	నిన్నటి	
మొన్న	*The day before yesterday*	మొన్నటి	
మాపు	*Night, evening*	మాపటి	మాపులు
రేపు	*To morrow, early in the morning*	రేపటి	రేపులు
సేపు	*Time, in composition only; as,* జాముసేపటికి *in 3 hours time.*		
తొల్లి	*Former-times*	తొంటి తొల్లిటి	

† when the noun పొద్దు affixes the postposition న, thus పొద్దున, it means *in the morning*.

198 కల్లు when it denotes the liquor extracted from the Cocoanut, Palmyra, or Date tree, is a regular noun of the 3d. declension; but when it denotes *a stone*, it becomes in the sing. inflex. కంటి, and in the nom. plu. కండ్లు.

199 ఎఁడు *measure* is used only in composition with other nouns, and in the inflexion becomes ఎఁటి; thus, ఎఁడు compounded with బార *a fathom*, makes the nominative singular బారెఁడు *the measure of a fathom, a fathom's length*, and the inflexion singular బారెఁటి.

200 Most of the irregular దేశ్యము nouns, which have the inflexion different from the nominative singular, by changing the final vowel of that inflexion into ు, form, in a manner peculiar to themselves, an inflected local or instrumental ablative; they have also the regular form by the addition of the postpositions లో - చేత &c. thus, inflexion కంటి *the eye*, inflected ablative కంట, regular ablative కంటి - లో - చేత &c. *in* or *by, the eye*; and many of these inflected ablatives are used as adverbs or postpositions; thus from the inflexion బైటి comes బైట *in a plain* or *outside*; from మొదటి, మొదట *in the beginning*, or *at first*, from లోపలి, లోపల *in the inside*, or *inside*.

201 The student will find it of great advantage to commit to memory the following list of nouns, denoting the several degrees of consanguinity and affinity, peculiar to the people of Telingana.

తండ్రి	*a father*	*a mother*	తల్లి
		a step mother	సవతితల్లి
పెత్తండ్రి	*a father's elder brother*	*his wife*	పెత్తల్లి
		also a mother's elder sister.	
పినతండ్రి	*a father's younger brother*	*his wife*	పినతల్లి
		also a mother's young sister.	
తాత	*a grand father*	*a grand mother*	అవ్వ
మామ	*a father in law*	*a mother in law*	అత్త
మేనమామ	*a mother's brother*	*his wife*	మేనత్త
		also a father's sister.	

బావ { if older than oneself. .... *the son of a mother's brother, or of a father's sister, a man's brother in law* .... if younger than oneself. } మఱఁది

{ if older than the husband. .... *also a woman's brother in law* .... if younger than the husband }

వదినె { if older than oneself. *the daughter of a mother's brother, or of a father's sister.* if younger than oneself. } మఱఁదలు

వదినె also denotes *the elder sister of a wife or husband, or an elder brother's wife.*

మఱఁదలు also denotes *the younger sister of a wife or husband, or a younger brother's wife.*

అన్న *an elder brother* .... *an elder sister* .... అక్క.
తమ్ముఁడు *a younger brother* .... *a younger sister* .... చెల్లెలు
మగఁడు-పెనిమిటి *a husband* .... *a wife* .... పెండ్లాము
బిడ్డ .... *a child*
కొడుకు *a son* .... *a daughter* .... కూఁతురు
మనుమఁడు *a grand son* .... *a grand daughter* .... మనుమరాలు
అల్లుఁడు *a son in law* .... *a daughter in law* .... కోడలు
మేనల్లుఁడు { *the son of a man's sister or of a woman's brother* .... } { *the daughter of a man's sister or of a woman's brother* .... } .... మేనకోడలు

సవతి *the wives of the same husband to each other.*
తోడికోడలు *the wives of two brothers to each other, joint daughter's in law.*
షడ్డకుఁడు *ths husbands of two sisters to each other.*
వియ్యంపురాలు *mothers in law to each other.*
వియ్యంకుఁడు *fathers in law to each other.*

All the words in the above list preceding తాత *a grand father,* and అవ్వ 202
a grandmother, and following తమ్ముఁడు *a younger brother,* and చెల్లెలు *a younger sister,* together with the words మఱఁది-మఱఁదలు - మేనత్త and మేనమామ, though expressing degrees of relationship, are never used in

addressing the person to whom they refer; in speaking to such relations, the males are called నాయన-అన్నయ్య-తణ్డ్రి-బాబు, and the females అమ్మ-పెద్దమ్మ or పిన్నమ్మ &c.

203 A native never addresses his wife by name, nor by the *term denoting the degree* of her affinity to him: but, in speaking to her, makes used of ఓసీ and other words, equivalent to our phrases "I say, Hear you." &c. It is considered a great indelicacy, approaching almost to indecency, even to mention the name of one's wife or husband to any person.

204 Such nouns in the foregoing list, denoting females, as have the nominative singular in లు, form the singular inflexion by changing that termination to ఇ, and the nom. plu. by changing it to ండ్లు or ంద్రు.

OF NOUNS TERMED తత్సమములు OR SANSCRIT DERIVATIVES.

205 All Sanscrit *nouns may be adopted into this language; but they appear in it under a new form, by assuming terminations and cases peculiar to the Teloogoo.

206 In explaining the derivation of Teloogoo nouns from the Sanscrit, Native Grammarians divide all the nouns in the Sanscrit language into two classes, మహత్తులు, *the superior,* and అమహత్తులు *the inferior.* The మహత్తులు *or superior class* includes nouns of the masculine gender, and the అమహత్తులు *or inferior class* comprises those of the feminine, and neuter gender, as defined in rule 141.

207 The Sanscrit derivative is formed from the crude Sanscrit noun, and crude nouns, in the Sanscrit language, generally terminate in the vowels ‿ ా ి ీ ు ూ ృ, or in the consonants చ్ జ్ త్ ద్ ధ్ న్ ప్ భ్ మ్ ర్ వ్ శ్ ష్ స్ హ్

208 If the crude Sanscrit noun becomes a nominative singular in Teloogoo by affixing the termination ఁడు, it is declined like the nouns of the first regular దేశ్యము declension. If, in order to form the nominative singular, it assumes the Teloogoo affiix ము, it follows the rules for the second regular దేశ్యము declension; and if it is modified in any other manner, or is not changed at all, it

* The rules respecting sanscrit derivatives and corruptions apply to adjectives, as well as to substantives, borrowed from that language.

is declined like the nouns of the third regular దేశ్యము declension. It will suffice, therefore, to shew how the nominative singular in Teloogoo is formed from the crude Sanscrit noun; for, when that is known, this general rule will guide the student in declining it.

OF CRUDE SANSCRIT NOUNS ENDING IN VOWELS.

1st OF THOSE IN అ

Crude Sanscrit nouns ending in short అ form the nominative singular, in Teloogoo, by changing that termination into ుఁడు, if they be of the మహత్తులు *superior class*, and by merely affixing ము if they be of the అమహత్తులు *inferior class;* thus, in the మహత్తులు or superior class, 209
రామ *The God Rama* makes the nom. sing. in Teloogoo రాముఁడు
భాస్కర *the sun* literally *light-maker*............do.................భాస్కరుఁడు
హిమకర *the* † *moon* literally *snow-rayed*...........do.................హిమకరుఁడు
రాముఁడు &c. are declined precisely in the same manner as తమ్ముఁడు &c. see rule 164; and, as all Sanscrit derivatives ending in ఁడు have the vowel ఉ preceding ఁడు of the nominative singular, every noun of this description takes the two forms explained in rule 165.

thus, also in the అమహత్తులు *inferior class.*

వన *a garden, a forest* makes the nom. sing. in Teloogoo వనము
పర్వత *a mountain*..............*do*..................*do*..................పర్వతము
గృహ *a dwelling*..................*do*..................*do*..................గృహము
గజ *an elephant*..................*do*..................*do*..................గజము
పాప *sin*..............................*do*..................*do*..................పాపము
కమల *a lotus*........................*do*..................*do*..................కమలము
వనము &c. are declined exactly in the same manner as..........కుల్లము see rule 172.

EXCEPTIONS.

The noun మిత్ర *a friend*, together with words used in composition to imply eminence, as సింహ *a Lion* వ్యాఘ్రము *a Tiger* &c. are considered included both 210

---

† The sun and moon are included in the మహత్తులు or superior class, because they are considered, or at least personified, by the Hindoos, as male divinities.

in the superior and the inferior classes. Thus, we may say either మిత్రుఁడు or మిత్రము *a friend*, పురుషసింహము or పురుషసింహుఁడు *a man-lion, a noble person*, పురుషవ్యాఘ్రము or పురుషవ్యాఘ్రుఁడు *a man-tiger, a fierce person.*

211 The noun అపత్య *offspring* makes అపత్యము, never అపత్యుఁడు, and the word శరణ denoting, either *a house*, or a *protector, refuge* &c. when it has the latter meaning, takes in Teloogoo three forms, శరణము or శరణు or శరణుఁడు; but, when it means *a house*, it has the first form only.

212 The nouns ప్రౌఢ *an experienced person, and* దూత *a messenger, a spy*, included in the మహత్తులు or *superior class*, together with all nouns of the female gender, and the words కుశ *a kind of holy grass*, usually named *durbha*, చీర *a woman's garment*, హంస *a swan*, కోకిల *the Indian nightingale*, చరిత or చరిత్ర *a history*, భ్రమ *delirium, confusion*, అభిలాష *desire*, విజృంభణ *exaggeration*, or *enlargement*, కుండ *an earthen pot*, with some other nouns of the అమహత్తులు or *inferior class*, do not affix the terminations mentioned in the above rules, but, remaining unchanged, are declined according to the rules for the third regular దేశ్యము declension.

2d OF THOSE IN ఇ

213 Crude Sanscrit nouns of all genders ending in short ఇ, when brought into Teloogoo, do not undergo any change; and, therefore are all declined like దేశ్యము nouns in ఇ, of the 3d. declension.

హరి *The God Vishnoo* makes the nom. sing. in Teloogoo............హరి
మతి *Mind* ....*do*............*do*..................................మతి
మణి *A precious stone*....*do*............*do*..................................మణి

3d OF THOSE IN ఉ

214 Crude Sanscrit nouns in short ఉ, when adopted into Teloogoo, either undergo no change, or they form the nominative singular by affixing either వు or ఁడు if they be included in the మహత్తులు or *superior class*, but వు only if they be of the అమహత్తులు or *inferior class*; thus, in the మహత్తులు or *superior class*,

MINISTRY OF CULTURE · GOVERNMENT OF INDIA
CSL

గురు *A spiritual guide* {makes the nom. sing. in Teloogoo.........} గురు or గురువు or గురుండు
విష్ణు *The God Vishnoo*............do ....విష్ణు or విష్ణువు or విష్ణుండు
భాను *The sun*..........................do..............భాను or భానువు or భానుండు
విధు *The moon*........................do..............విధు or విధువు or విధుండు
శత్రు *An enemy*.......................do..............శత్రు or శత్రువు or శత్రుండు

గురుండు &c. follow the rules for the 1st. declension.

గురువు &c. and గురు &c. are declined like nouns of the 3d. declension.

Thus, also, in the అమహత్తులు or *inferior class*.

తను *the body* makes the nom. sing. in Teloogoo తను or తనువు
మధు *wine, honey*..................do..................మధు or మధువు
అంశు *a ray*..............................do..................అంశు or అంశువు
అంబు *water*..............................do..................అంబు or అంబువు
ధేను *a cow*...............................do..................ధేను or ధేనువు

తను &c. and ధేనువు &c. follow the rules for the 3d declension.

4th OF THOSE IN ఋ

Crude Sanscrit nouns, ending in short ఋ, form the nominative singular in Teloogoo by changing that termination into ా; thus, భ్రాతృ *a brother* మాతృ *a mother* &c. make భ్రాత and మాత respectively, which are, of course, declined like nouns of the 3d declension. 215

EXCEPTIONS.

The nouns విధాతృ *the Creator*, సవితృ *the sun*, దాతృ *a giver*, and నేతృ *a leader*, with a few others, admit of another form, by affixing ండు; thus, we may say either విధాతృండు or విధాత *the Creator* &c. 216

5th OF THOSE IN ఐ, ఓ AND ఔ.

The crude Sanscrit noun రై *money* ending in ఐ makes the nom. sing. in [Teloogoo రా
..............do..............గో *a cow*..............గో..............do..............గోవు
..............do..............నౌ *a ship*..............నా..............do..నావ or నావి
..............do..............గ్లౌ *the moon* has no change, the Teloogoo nom. sing. [being also గ్లౌ

No other crude Sanscrit nouns ending in ౠ or ఌ ౡ are ever found in Teloogoo works. It is, therefore, unnecessary to lay down any rules respecting them.

6th OF THOSE ENDING IN LONG VOWELS.

217 Except monosyllables, all crude Sanscrit nouns ending in the long vowels ఆ ఈ or ఊ, when adopted into Teloogoo, change these long terminations into the corresponding short vowels, అ ఇ and ఉ.

All nouns ending in long vowels, thus converted to short vowels, are considered as originally terminating in these short vowels; and, accordingly, form the nominative singular in Teloogoo, agreeably to the rules already given for crude Sanscrit nouns ending in short అ ఇ or ఉ respectively.

EXAMPLES.

విశ్వపా *The protector of the world*, being changed into విశ్వప, makes the [nom. sing. in Teloogoo విశ్వపుఁడు see 209.

స్వయంభూ {*self existent*, being changed into స్వయంభు do do} స్వయంభు or స్వయంభువు or స్వయంభుఁడు see 214.

రమా {*the wife of Vishnoo*, being feminine, is merely shortened into……} రమ see 212.

వాణీ {*Suruswuttee* …… *the goddess of learning*} do……do……వాణి see 213.

వధూ {*a woman*, makes the nom. sing in Teloogoo either,} ……వధు or వధువు see 214.

218 భూ the *earth*, భ్రూ *an eye brow*, స్త్రీ *a woman* &c. being monosyllables, never shorten the last vowel; when adopted into Teloogoo, they remain the same as in Sanscrit, and are declined like the nouns of the 3d. regular దేశ్యము declension.

OF CRUDE SANSCRIT NOUNS ENDING IN CONSONANTS.

219 Crude Sanscrit nouns ending in the consonants చ్ జ్ ద్ ధ్ ష్ శ్ స్ and హ్ form the nominative singular, in Teloogoo, either by changing చ్ and జ్ to క్కు - ద్ and ధ్ to త్తు - ష్ to ష్షు - శ్ and హ్ to ట్టు or క్కు - and స్ to ట్టు for all genders - or, if masculine, by affixing ుండు, and if neuter, by adding ము.

EXAMPLES.

Masculine or feminine. *Masculine.*

పుష్పముచ్ makes పుష్పముక్కు or పుష్పముచుఁడు *one who strews flowers.*

వేదవిద్ ....do .. వేదవిత్తు......or వేదవిదుఁడు......*one skilled in the vedas.*

పాలితకకుభ్ ..do....పాలితకకుప్పు or పాలితకకుభుఁడు *one who protects the corners of the world.*

ఘృతస్పృశ్ ..do....ఘృతస్పృక్కు or ఘృతస్పృశుఁడు *one who touches ghee.*

విశ్ ....do....విట్టు.............or విశుఁడు............*a person of the 3d Hindoo class.*

సురద్విష్ ....do....సురద్విట్టు.... or సురద్విషుఁడు....*an enemy of the Sooras, or angels; a giant.*

అమృతలిహ్ do....అమృతలిట్టు.. or అమృతలిహుఁడు *one who feeds on nectar or ambrosia, an immortal person.*

Neuter.

త్వచ్ ....do....త్వక్కు ....or త్వచము .... .. *skin, leather, bark,*

స్రజ్ ....do.... స్రక్కు ....or స్రజము......*a wreath.*

పరిషద్ ......do ...పరిషత్తు...... or పరిషదము.... *a soci ty, an assembly.*

కకుభ్ .... do..... కకుప్పు....... or కకుభము ..... *a corner of the world.*

ప్రావృష్ ... do....ప్రావృట్టు.....or ప్రావృషము..*the rainy season.*

మధులిహ్ .... do ...మధులిట్టు .... or మధులిహము *a large bee.*

పుష్పముచుఁడు &c. follow the rules for the 1st. declension.

పుష్పముక్కు &c. are declined like the nouns of the 3d. declension.

EXCEPTIONS.

చ్

వాచ్ *speech, a word,* makes వాక్కు, but not వాచము. 220

ద్

సంపద్ *good fortune,* and ఆపద్ *adversity,* make సంపత్తు and ఆపత్తు or సంపద and ఆపద.

విపద్ *calamity* makes only విపత్తు.

ముద్ *joy*........do...........ముదము

ధ్

The nouns క్షుధ్ *appitite,* & సమిధ్ *a sacrificial stick,* make either క్షుత్తు and సమిత్తు or క్షుధ and సమిధ. క్రుధ్ *rage* makes క్రుధ.

శ్

దృశ్ *an eye*, & దిశ్ *a side, or quarter*, make దృక్కు and దృశ, or దిక్కు and దిశ.

ష్

రుష్ *anger*, & త్విష్ *splendour*, make రుట్టు and రుష, or త్విట్టు and త్విష.

221 Crude Sanscrit nouns ending in త్ change it to త్తు, to form the nominative singular in Teloogoo; thus, వియత్ *the sky*, విద్యుత్ *lightning*, మరుత్ *wind*, గరుత్ *a feather*, &c. make వియత్తు - విద్యుత్తు - మరుత్తు - గరుత్తు which are, of course, declined according to the rules for the 3d. declension.

EXCEPTIONS.

222 The nouns భగవత్ *the Deity*, and హనుమత్ *Hunooman*, have respectively the following irregular forms. భగవంతుఁడు - భగవానుఁడు - హనుమంతుఁడు - హనుమానుఁడు - హనుమ.

జగత్ *the universe* makes జగత్తు or జగము.

నీవృత్ *a village or country* makes నీవృత్తు or నీవృతము.

223 Crude Sanscrit nouns in న్ drop the final consonant, and then form the nominative singular in Teloogoo according to the rules for crude Sanscrit nouns ending in the particular vowel with which they terminate.

EXAMPLE.

అర్యమన్ *the sun* by dropping న్ is changed to అర్యమ and then becomes in Teloogoo అర్యముఁడు see 209.

హేమన్ *gold* .... do .... do ...... హేమ .... do .... do హేమము see 209.

కరిన్ *an elephant* .... do ...... కరి .... do .... do కరి see 213.

శూలిన్ {*the trident-bearer, the God Siva*} do ...... శూలి .... do .... do శూలి see 213.

EXCEPTIONS.

ఆత్మన్ *the soul, the supreme being*, becomes in Teloogoo ఆత్ముఁడు or ఆత్మము or ఆత్మ

రాజన్ *a king* .... do .... రాజు

బ్రహ్మన్ {when denoting *Brumha*, one of the three attributes of the divinity, personified in the Indian Trinity, becomes ....} do .... బ్రహ్మ

బ్రహ్మన్ when denoting the *supreme being* himself, becomes either బ్రహ్మము or బ్రహ్మ.

Nouns ending in ఇమన్ have also an irregular form.

EXAMPLE.

లఘిమన్ *lightness, smallness,* makes లఘిమ or లఘిమము.

Crude Sanscrit nouns ending in ప్ మ్ ర్ వ్ are rarely adopted into the Teloogoo. 224

Crude Sanscrit nouns terminating with స్ form the nominative singular in Teloogoo, either by affixing సు or ు ; or, after dropping the final consonant, by following the rules for crude Sanscrit nouns ending in the particular vowel with which they terminate. Masculine nouns in ~ స్ admit of a fourth form, by assuming ుఁడు without dropping the final స్. 225

EXAMPLES.

Masculine.

ఊర్ధ్వతేజస్ makes in Teloogoo ఊర్ధ్వతేజస్సు or ఊర్ధ్వతేజసు or ఊర్ధ్వతేజుఁడు or ఊర్ధ్వతేజసుఁడు *an anchorite.*

Feminine

హేమతేజస్ do.........do....హేమతేజస్సు or హేమతేజసు or హేమతేజ [*a female resplendent as gold.*

Neuter

మనస్ .... do.........do....మనస్సు or మనసు or మనము *the mind.*

శిరస్ .... do.........do....శిరస్సు or శిరసు or శిరము *the head.*

ఉరస్ .... do ....do ...ఉరస్సు or ఉరసు or ఉరము *the breast*

వక్షస్ .... do.........do....వక్షస్సు or వక్షసు or వక్షము *the breast.*

యశస్ .... do.........do....యశస్సు or యశసు or యశము *fame.*

తపస్ .... do.........do....తపస్సు or తపసు or తపము *penance.*

తమస్ .... do ....do....తమస్సు or తమసు or తమము *darkness.*

తేజస్.... ....do......... do.. ..తేజస్సు or తేజసు or తేజము *lustre.*

ఆయుస్......... do......... do..ఆయుస్సు or ఆయుసు or ఆయు or ఆయువు *the* [*total period of life.*

EXCEPTIONS.

పయస్ *water or milk,* అయస్ *iron,* హవిస్ *a sacrificial fire-offering,* 226
రక్షస్ *a giant,* చేతస్ *the mind,* మహస్ *lustre,* సరస్ *a lake,* అంహస్ *sin,* పాథస్ *water,* అంభస్ *water,* ఆగస్ *transgression,* and a few others, affix only the syllable సు as పయస్సు - అయస్సు &c.

When the noun వయస్ signifies *a bird* it makes వయస్సు, but when it signifies *the total period of life*, or *youth*, or *age*, &c. it makes either, వయసు or వయస్సు - అప్సరస్ *a nymph*, makes అప్సరస, or అప్సరస్సు; వేధస్, *the Creator, Brumha*, makes వేధ.

OF NOUNS TERMED తద్భవములు OR CORRUPTIONS OF THE SANSCRIT.

227 Besides the regular Sanscrit derivatives, there is in Teloogoo a class of words named తద్భవములు, or corruptions of the Sanscrit. These are formed from the crude Sanscrit noun by the substitution of one letter for another; by the elision, the insertion, or addition of letters; by subverting the order of the letters, or by doubling some of them. After these changes in the original letters of the crude Sanscrit noun, some of the Sanscrit corruptions affix Teloogoo terminations, in the same manner as the Sanscrit derivatives, and others take no affixes. In either case, the rules already given for the declension of the తత్సమము nouns apply equally to the తద్భవము. It will, therefore, be sufficient to submit a few explanations respecting the manner in which the nominative singular is formed from the crude Sanscrit noun; at the same time, these, from the nature of the subject, must be necessarily very undeterminate.

OF THE CORRUPTION OF THE VOWELS IN CRUDE SANSCRIT NOUNS.

228 If the first syllable in the original crude noun terminate in the vowels ఇ or ఉ, these vowels are often, in Teloogoo, changed to ె or ొ. thus; దిశా *a quarter of the world*, makes దెస - వికటు *a pungent taste*, makes వెగటు - తువర *an astringent taste*, makes తొవర.

229 If the first syllable in the original crude noun end with ్య or ్యా these letters are respectively changed to ె and ే.

EXAMPLES.

వ్యసన	sorrow	makes	వెసనము
వ్యథ	pain	do	వెత
వ్యయ	expenditure	do	వెయము
త్యాగ	liberality	do	తేగము
న్యాయ	justice, propriety	do	నేయము
ఖ్యాతి	fame	do	కేతి

MINISTRY OF CULTURE · GOVERNMENT OF INDIA

CSL

The same rule applies to ్య or ్యా terminating a syllable in the middle or end of the original crude noun, provided the preceding syllable be short; in this case, however, the consonant preceding ్య or ్యా is doubled; thus. 230

విద్యా...... *learning, art* ...... makes...... విద్దె

కన్యా .... *a young girl* ...... do ...... కన్నె

వ్యత్యాస.. *difference* ...... do ...... వెత్తెసము

్య ్యా terminating the first syllable in the original crude noun, are changed to ొ or ో; thus, 231

జ్వర ...... *fever* ...... makes...... జొరము

స్వర ...... *the sound of the voice, a note* ...... do ...... సొరము

ధ్వని ...... *a sound* ...... do ...... దొని

ద్వాదశి *the 12th day of the increase or decrease of the moon* do. దోదశి

The vowel ృ in the original crude noun is sometimes changed to ి, ె, ే, or రి; thus, 232

శృంగార...... *beauty* ...... makes ...... సింగారము

మృగ ...... *a beast* ...... do ...... మెకము

బృహస్పతివార *Thursday* ...... do ...... బేస్తవారము

ఋక్ష...... *a star* ...... do ...... రిక్క

THE CORRUPTION OF CONSONANTS IN CRUDE SANSCRIT NOUNS.

The consonants శ, స, are often changed to చ; thus, 233

శుక్ర ...... *the planet Venus* ...... makes ...... చుక్క

శర్కరా...... *sugar* ...... do ...... చక్కెర

కంస...... *a plate made of bell metal* ...... do ...... కంచము

The consonants చ, శ, and ష, in the original Sanscrit, are frequently changed in Teloogoo to స; as, 234

కాచ ...... *a cash (the coin so named)* ...... makes ...... కాసు

అంకుశ ...... *an elephant hook* ...... do ...... అంకుసము

మోష ...... *danger, deceit* ...... do ...... మోసము

భాషా ...... *language* ...... do ...... బాస

235 ణ్ is sometimes changed to న్ ; as,

పూర్ణిమా …… *the day on which the moon is full* …… makes …… పున్నము

గుణ …… *disposition, quality* …… do …… గోనము

236 య్ , at the commencement of nouns, is frequently changed, in Teloogoo, to జ్ ; as,

యమ …… *Yama, the God of death* …… makes …… జముండు

యామ …… *three English hours* …… do …… జాము

237 క్ష్, preceded by another syllable, is changed in Teloogoo to చ్చ or క్క ; thus.

పక్ష …… *a side* …… makes …… పక్క

లాక్షా …… *lac* …… do …… లక్క

అక్షర …… *a letter or character* …… do …… అక్కరము

భిక్షా …… *alms* …… do …… బిచ్చము

లక్షణ …… *rule, definition* …… do …… లచ్చనము

238 జ్ఞ preceded by the vowel ఁ, is generally changed to న్న; and preceded by ా, to న్ ; thus,

యజ్ఞ …… *a sacrifice* …… makes …… జన్నము

యజ్ఞోపవీత *the sacerdotal thread* …… do …… జన్నిదము

ఆజ్ఞా …… *a command, order, or adjuration* …… do …… ఆన

ఆజ్ఞప్తి …… *command, permission* …… do …… ఆనతి

but it is sometimes changed to ణ; thus, రాజ్ఞి *a Queen*, makes రాణి

239 హ is changed in గ.

సింహ …… *a lion* …… makes …… సింగము

కంహా …… *a crane* …… do …… కొంగ

240 The consonants of each vurga are interchangeable.

EXAMPLES.

ముఖ …… *a face* …… makes …… మొగము

ఛాయా …… *colour* …… do …… చాయ

పీఠ …… *a seat* …… do …… పీట

ఘటికా …… *a Hindoo hour* …… do …… గడియ

అటవీ …… *a forest* …… do …… అడవి

కథా …… *a history, a story* …… do …… కత

మతి …… *the mind* …… do …… మది

పఙ్క్తి …… *a line* …… do …… బంతి

తాంబూల …… *beetle nut* …… do …… తమలము

The consonants ర్ య్ ష్ న్ or ణ్ , when connected with other consonants 241
without the intervention of a vowel, are generally dropped, and the consonant with which they may be connected is sometimes doubled; thus,

ప్రయాణ......*a journey*..............................makes............పయనము
చిహ్న..........*a mark*..............................do............చిన్నె
గోష్ఠ...........*a cow-house*..............................do............కొట్టము
అగ్ని..............*fire*..............................do............అగ్గి
రూప్య..............*a piece of money*..............................do............రూక

Some of the changes among the తద్భవము nouns are so little obvious, that 242
the reader may occasionally be inclined to doubt the existence of any connexion between the adulterated word and that stated to be it's original. Great deference, however, is due by a foreigner to the concurrent testimony of native authors on this head; and when it is considered that most of the తద్భవము words have, in all probability, passed into Teloogoo, through the medium of the Pracrit, or other corrupt dialects of the Sanscrit, and have been naturalized in it for ages, the little resemblance now to be found between some of the original words, and their corruptions, ought not, alone, to invalidate the established etymologies of successive Grammarians.

OF NOUNS TERMED అన్యదేశ్యము OR FOREIGN.

In treating of the declension of the అన్యదేశ్యము - తత్సమము and తద్భ 243
వము nouns, the peculiarities of the గ్రామ్యము or common dialect, have been duly pointed out. It remains, therefore, only to offer a few observations respecting foreign nouns.

The great facility with which the Teloogoo adopts and naturalizes foreign terms, must already have attracted the notice of the Student. The intercourse of the people of Telingana with the neighbouring provinces, has led to the introduction of a few terms from the Orissa, the Mahratta, the Guzerat, the Canarese or Carnataca, and the Dravida or Tamil: but, except from the Tamil and Canarese, with which the Teloogoo is radically connected, it has not borrowed extensively from any of these languages. Since the Mahommedan conquest

of the Deccan, numerous technical revenue terms, and words connected with official business, derived from the Arabic, Persian, or Hindee, have been introduced into Teloogoo, through the medium of the Hindoostanee; but the use of many such words begins now to be superseded by that of corresponding English terms.

244 Nouns of foreign derivation are subject to the same rules as the దేశ్యము nouns of the third declension; thus, the Hindoostanee words.

ఖబరు .... *news.*	సవాలు .... *a question.*
ఖజానా.... *a treasury.*	జవాబు .... *an answer.*
ములుకు...... *a country, a district.*	అర్జీ .... *a petition &c.*
ఫైసలా...... *arrangement, settlement.*	and the English words.
ములాఖతు.. *a visit.*	నెంబరు .... *a number..*
ఫితూరి...... *a disturbance, an intrigue.*	ఇంకి .... *ink.*
తక్లీ .... *trouble, annoyance.*	పేనా .... *a pen.*
కసుబా .... *the chief town in a district.*	పేన్సలు .... *a pencil.*
సవారి .... *a carriage of ny kind, a palankeen &c. &c.*	డిక్రీ .... *a decree.*
	సమ్మను .... *a summons &c.*

are declined like బిడ్డ *a child.*

4th. OF THE DECLENSION OF SUBSTANTIVE PRONOUNS.

245 The rules of politeness among the Hindoos, although very different from those in use among European nations, are so firmly established, and so scrupulously observed by the people, that the least deviation from the proper mode of address should be studiously avoided. Particular attention is therefore necessary to the correct use of the Teloogoo pronouns.

246 All the pronouns belong to that division of the Teloogoo termed దేశ్యము or *language of the land.*

247 There are no relative pronouns in Teloogoo: the idiom of the language renders the use of them superfluous; as will be fully explained hereafter.

The substantive pronouns have two numbers; the singular, and the plural.
248 The speaker, and the person addressed, being present, their sex is supposed to be obvious: the distinction of gender is therefore confined to the pronouns of

the third person, in treating of which, we shall explain the peculiar manner in which it is marked.

The substantive pronouns, like the substantive nouns, may be said to have properly only three cases; viz. the nominative, the inflexion, and the accusative; but they are here declined according to the arrangement adopted in the declension of the nouns. The vocative case is wanting in all the Teloogoo pronouns. 249

The genitive or possessive case, without యొక్క, is likewise the inflexion, which, with the addition of the postpositions, forms the different compound cases. The inflexions of the pronouns are of course included in the class termed కళలు *kululu*, while the accusative cases belong to the ద్రుతప్రకృతులు *drutuprukrutulu*; but, in addition to this general distinction, it will be observed, that the pronouns of the two first persons have the inflexion entirely different from the accusative. 250

THE PRONOUN OF THE FIRST PERSON. 251

Singular.	Plural.
N. ...... నేను .... *I*	మేము ...... *We*
G. ...... నా - నా యొక్క ... *of me*	మా - మా యొక్క ... . *of us*
D. ...... నాకు .... *to me*	మాకు .... *to us*
Acc. .... నను or నన్ను ... *me*	మము or మమ్ము ...... *us*
Ab. ..... నా - లో - చేత - తో *in &c. me*	మా - లో - చేత - తో ...... *in &c. us.*

Men of rank, speaking of themselves, generally use the plural మేము *We*, for the singular నేను *I*: indeed, arrogance often induces inferior natives to apply the plural to themselves; but this is understood to be very improper when they address a superior. The Ratsawars and Velmawars in the Northern Circars, a bold warlike race of men, scarcely ever deign to speak of themselves in the singular number; even to a Bramin, their acknowledged superior in cast. 252

In the superior dialect, ఏను and ఏము are sometimes used for నేను and మేము. 253

THE PRONOUN OF THE SECOND PERSON. 254

Singular.	Plural.
N. .... నీవు ...... *thou*	మీరు ...... *you*
G. .... నీ - నీ యొక్క ...... *of thee*	మీ - మీ యొక్క ... .*of you*
D. .... నీకు ...... *to thee*	మీకు ...... *to you*
Acc. .. నిను or నిన్ను .... *thee*	మిము or మిమ్ము ...... *you*
Ab. .. నీ - లో - చేత - తో *in &c. thee*	మీ - లో - చేత - తో .... *in &c. you*

MINISTRY OF CULTURE · GOVERNMENT OF INDIA
CSL

255 Although both the singular and plural inflexions of this pronoun end in ఇ, they take, in the dative cases, కు instead of కి, in opposition to the general rules 132 - 146 & 153.

256 Addressing inferiors, or conversing familiarly with equals, నీవు *thou*, the nominative singular of this pronoun, may be used; but, when we speak to superiors, or even to equals or inferiors, with any degree of kindness or respect, the plural మీరు *you*, is the only proper term of address. To be called నీవు *thou*, by a person decidedly his inferior, is an insult not be borne by the most meek Hindoo, he will resent it as studied disrespect, couched in the most bitter terms of reproach.

257 When much deference is paid to men of superior age, rank, or learning, the speaker uses the words తాము or తమరు *they*, దేవరవారు or స్వామి *Lord*, which correspond with the English phrases, *Sir*, *My Lord* &c. &c.

258 In the superior dialect ఈవు and ఈరు are sometimes used for నీవు and మీరు.

259 The pronouns of the first and second persons have their respective plural numbers, మేము and మీరు, as given above, corresponding precisely with our words *we* and *you*. But the first of these two pronouns in Teloogoo has likewise another plural, applying to both persons jointly, which, from the want of a corresponding term in English, we are obliged also to translate *we*. This plural is declined as follows.

N.	మనము	*we*
G.	మన - మనయొక్క	*of us*
D.	మనకు	*to us*
Acc.	మనల or మనముల	*us*
Ab.	మన - లో - చేత - తో	*in &c. us*

There is a very material difference between మేము *we*, and మనము *we*: మేము is the plural of the first person only, it refers exclusively to those who speak; but మనము is a plural, used by the first person, but applying to the first and second persons conjointly; it refers exclusively to neither, but includes both those who speak and those who are addressed, each of whom may be either one, or more persons. For example, if two gentlemen, meeting several

MINISTRY OF CULTURE · GOVERNMENT OF INDIA

Bramins, were to enquire who they were, they would not use the joint plural of the first and second persons and answer మనము బ్రాహ్మణులము *we* (who speak and are addressed) *are Bramins*; for, in that case, they would be understood to affirm that the gentlemen also were Bramins. Using the plural of the first person, they would say మేము బ్రాహ్మణులము *we* (who speak) *are Bramins*.

THE PRONOUNS OF THE THIRD PERSON.

The Teloogoo pronouns of the third person may be divided into two classes; the definite, and the indefinite; the first referring to one or more particular defined objects, and the second referring to a number or collection of objects less defined. The first class consists of the demonstratives, and of the interrogative pronoun derived from them. The second class comprizes the collectives, and their interrogative. 260

The distinction of gender is confined to the pronouns of this person, and the mode in which it is defined in the singular number, is different from the mode in which it is marked in the plural. In the singular, the masculine gender is distinct from the feminine and neuter, which are both represented by the same word. In the plural, the masculine and the feminine are the same, and the neuter is distinct from both. It is of importance that this peculiarity should be strongly impressed on the memory of the Student, for it will be found to pervade the verbs and adjectives, and materially to affect the construction of the language. 261

DEFINITE PRONOUNS. 262

DEMONSTRATIVE PROXIMATE.

Singular.

	M.	*F. & N.*	
N.	వీఁడు	ఇది	*he, she and it, this.*
G.	వీని or వీనియొక్క	దీని or దీనియొక్క	*of him, her and it, this.*
D.	వీనికి	దీనికి	*to him, her and it, this.*
Acc.	వీని	దీని	*him, her and it, this.*
Ab.	వీని-లోఁ-చేత-తోఁ	దీని-లోఁ-చేత-తోఁ	*in &c. him, her and it, this.*

Plural.

	M. & F.	N.	
N.	వీరు	ఇవి	*they, these.*
G.	వీరి or వీరియొక్క	వీటి or వీటియొక్క	*of them, these.*
D.	వీరికి	వీటికి	*to them, these.*
Acc.	వీరిని	వీటిని	*them, these.*
Ab.	వీరి..లో-చేత-తో	వీటి..లో-చేత-తో	*in &c. them, these.*

ఇది and ఇవి are vulgarly written యిది and యివి.

263 DEMONSTRATIVE REMOTE.

Singular.

	M.	F. & N.	
N.	వాఁడు	అది	*he, she and it, that.*
G.	వాని-వానియొక్క	దాని-దానియొక్క	*of him, her and it, that.*
D.	వానికి	దానికి	*to him, her and it, that.*
Acc.	వానిని	దానిని	*him, her and it, that.*
Ab.	వాని..లో-చేత-తో	దాని..లో-చేత-తో	*in &c. him, her & it, that.*

Plural.

	M. & F.	N.	
N.	వారు	అవి	*they, those.*
G.	వారి-వారియొక్క	వాటి-వాటియొక్క	*of them, those.*
D.	వారికి	వాటికి	*to them, those.*
Acc.	వారిని	వాటిని	*them, those.*
Ab.	వారి..లో-చేత-తో	వాటి..లో-చేత-తో	*in &c. them, those.*

264 It will be observed that the change of ీ *ee* to ా *a* and of ఇ *i* to అ *u*, in the first syllable of these pronouns, is the only difference between them.

265 Besides the plurals వీరు and వారు, these two pronouns, like some of the regular దేశ్యము nouns, occasionally take irregular plurals; thus, వీరు often becomes వీఁడ్లు or వీఁడ్రు and వారు is changed into వాఁడ్లు or వాఁడ్రు. In this case, they make the inflexion plural వీఁడ్ల or వీఁడ్ర, and వాఁడ్ల or వాఁడ్ర and the accusative plural వీఁడ్లను or వీఁడ్రను, and వాఁడ్లను or వాఁడ్రను.

MINISTRY OF CULTURE · GOVERNMENT OF INDIA
GSL

In the common dialect, the accusatives వీని and వాని are respectively written 266
వీణ్ని and వాణ్ని.

The singular numbers of the foregoing demonstrative pronouns, and their 267
irregular plurals, are never used, except when inferiors or equals are spoken of: when persons of very high rank are the subject of conversation, the plurals వారు and వీరు, are used to express the English words *he* or *she*. But if the speaker alludes to a person only in a trifling degree respected by him, instead of the pronoun వీడు, he uses ఇతడు to denote a male, and ఈవిడ or ఈపె to denote a female; and instead of the pronoun వాడు - అతడు for the masculine, and ఆవిడ or ఆపె for the feminine gender; or if he alludes to a person considerably superior to him, yet not of very high rank, instead of వీడు he uses ఈయన to denote a male, and ఈమె to denote a female, and instead of వాడు, ఆయన for the masculine, and ఆమె for the feminine gender. These pronouns have no plural number, ఇతడు and అతడు are declined like nouns of the first declension; thus,

N. .... అతడు .... *he.*

G. .... అతని - అతని యొక్క .... *of him.*

D. .... అతనికి .... *to him.*

Acc. .... అతని .... *him.*

Ab. .... అతని.....లో - చేత - తో.....*in &c. him.*

ఈయన - ఈవిడ - ఈపె and ఈమె and ఆయన - ఆవిడ - ఆపె and ఆమె are declined like nouns of the third declension; thus,

N. .... ఆయన .... *he.*

G. .... ఆయన - ఆయన యొక్క .... *of him.*

D. .... ఆయనకు .... *to him.*

Acc. .... ఆయనను .... *him.*

Ab. .... ఆయన..లో - చేత - తో.....*in &c. him.*

Instead of వీటి and వాటి, in the neuter plural of the demonstrative pronouns, 268
we sometimes find వీని and వాని used in books.

INTERROGATIVE.

Singular.

	M.	*F. & N.*	
N.	ఎవ్వఁడు	ఏది	*who? which?*
G.	ఎవ్వని - ఎవ్వనియొక్క	దేని - దేనియొక్క	*of whom? which?*
D.	ఎవ్వనికి	దేనికి	*to whom? which?*
Acc.	ఎవ్వని	దేని	*whom? which?*
Ab.	ఎవ్వని....లో - చేత - తో	దేని..లో - చేత - తో	*in &c. whom? which?*

Plural.

	M. & F.	*N.*	
N.	ఎవ్వరు	ఏవి	*who? which?*
G.	ఎవ్వరి - ఎవ్వరియొక్క	వేటి - వేటియొక్క	*of whom? which?*
D.	ఎవ్వరికి	వేటికి	*to whom? which?*
Acc.	ఎవ్వరిని	వేటిని	*whom? which?*
Ab.	ఎవ్వరి....లో - చేత - తో	వేటి..లో - చేత - తో	*in &c. whom? which?*

269 Instead of ఏది, the word ఎవ్వతె, which follows the rules for the first declension, is often used, in the singular, to denote a female.

270 The initial ఎ & ఏ of the interrogative pronoun is constantly converted, in the common dialect, into యె & యే.

271 In the common dialect, వీడి - వాడి and యెవ్వడి are used, in the singular number of the definite pronouns, instead of వీని - వాని and ఎవ్వని; except in the accusative, which is made to terminate in ణ్ణి instead of ని.

INDEFINITE PRONOUNS.

272 As the pronouns of this class refer to a number of objects, they have no singular, but are all of the plural number.

COLLECTIVES.

	M. & F.	*N.*	
N.	ఇందఱు	ఇన్ని	*so many.*
G.	ఇందఱి - ఇందఱియొక్క	ఇన్నిఁటి - ఇన్నిఁటియొక్క	*of so many.*
D.	ఇందఱికి	ఇన్నిఁటికి	*to so many.*
Acc.	ఇందఱిని	ఇన్నిఁటిని	*so many.*
Ab.	ఇందఱి..లో - చేత - తో	ఇన్నిఁటి....లో - చేత - తో	*in &c. so many.*

The initial ఇ of this pronoun is constantly written యి, in the common dialect. 273

	M. & F.	N.	
N.	అందఱు	అన్ని	all.
G.	అందఱి..అందఱియొక్క	అన్నిటి..అన్నిటియొక్క	of all.
D.	అందఱికి	అన్నిటికి	to all.
Acc.	అందఱిని	అన్నిటిని	all.
Ab.	అందఱి....లో - చేత - తో	అన్నిటి..లో - చేత - తో	in &c. all.

	M. & F.	N.	
N.	కొందఱు	కొన్ని	a few.
G.	కొందఱి..కొందఱియొక్క	కొన్నిటి..కొన్నిటియొక్క	of a few.
D.	కొందఱికి	కొన్నిటికి	to a few.
Acc.	కొందఱిని	కొన్నిటిని	a few.
Ab.	కొందఱి..లో - చేత - తో	కొన్నిటి..లో - చేత - తో	in &c. a few.

INTERROGATIVE.

	M. & F.	N.	
N.	ఎందఱు	ఎన్ని	how many?
G.	ఎందఱి..ఎందఱియొక్క	ఎన్నిటి..ఎన్నిటియొక్క	of how many?
D.	ఎందఱికి	ఎన్నిటికి	to how many?
Acc.	ఎందఱిని	ఎన్నిటిని	how many?
Ab.	ఎందఱి..లో - చేత - తో	ఎన్నిటి..లో - చేత - తో	in &c. how many?

The initial ఎ of this pronoun is, in the common dialect, converted into యె. 274

None of the foregoing pronouns of the third person can be used more than once in a sentence, with reference to the same person or thing. If I say, వాఁడు *he*, వానితండ్రితో *with his father*, వచ్చినాఁడు *has come*, I should not be understood to express that he (the third person) has come with his own father, but that he (the third person) has come with the father of a fourth. If I ask వాఁడువాని యింటికిపోయినాఁడా *did he go to his house?* I ask whether he (the third person) went to the house of another, not whether he went to his own house. 275

MINISTRY OF CULTURE · GOVERNMENT OF INDIA
CSL

276 This peculiarity in the use of the pronouns of the third person, has given rise to the reflective pronoun తాను, which is the same for all genders, and is always used with reference to some nominative of the third person preceding it.

Singular.

N.......................తాను...............................*he, she, or it.*

G.......................తన - తనయొక్క.............*of him, her, or it.*

D.......................తనకు...............................*to him, her, or it.*

Acc.....................తను or తన్ను.................*him, her, or it.*

Ab......................తన....లో - చేత - తో..*in &c. him, her, or it.*

Plural.

N.......................తారు or తాము or తమరు *they.*

G.......................తమ or తమయొక్క..........*of them.*

D.......................తమకు...............................*to them.*

Acc.....................తము or తమ్ము.................*them.*

Ab......................తమ....లో - చేత - తో....*in &c. them.*

we say వాఁడు తనతండ్రితో వచ్చినాఁడు *he came with his (own) father* వీఁడు తనయింటికిపోయినాఁడా *did he go to his (own) house?*

277 The pronoun ఏమి commonly written యేమి, *what?* is defective: its inflexion is ఏమిటి, or ఏటి, but it is seldom used, except in the nominative or dative case; thus, nom. sing. ఏమి, *what?* dat. sing. ఏటికి, or ఏమిటికి, *to* or *for what? why?*

278 The words ఇందు-అందు-ఎందు, when standing alone, are not to be considered pronouns, but adverbs, respectively denoting *in this place, in that place,* and *in what place?* but when the postpositions కు - లో - చేత - వల్ల - కంటె - న, and a few others, are affixed to them, they are indeclinable pronouns, respectively denoting *this, that, what?* as ఇందులో *in this,* అందుచేత *by that,* ఎందుకు *to* or *for what? wherefore?*

CHAPTER FOURTH.

ADJECTIVES.

OF దేశ్యము ADJECTIVES.

The దేశ్యము adjectives are indeclinable, varying neither in gender, in number, nor in case; but dependent for these distinctions upon the substantive nouns or pronouns, to some of which they are invariably prefixed. The following list, containing a few of the most common, will shew that they generally terminate in the short vowels ~ ి or ు 279

చల్ల	*cold.*	గట్టి	*strong, hard.*
చిన్న	*small.*	మెత్త	*soft.*
పెద్ద	*great.*	మురికి	*dirty.*
పిన్న	*little.*	తడి	*damp, wet.*
తెల్ల	*white.*	గుడ్డి	*blind.*
నల్ల	*black.*	చేదు	*bitter.*
ఎఱ్ఱ	*red.*	అందము	*beautiful.*
పచ్చ	*yellow.*	పొడుగు	*tall, long.*
చెడ్డ	*bad.*	వదులు	*slack.*
పాత	*old.*	వెడల్పు	*broad.*
క్రొత్త	*new.*	బరువు	*heavy.*
మగ	*male.*	తీపు	*sweet.*
ముసలి	*aged, old.*	పులుసు	*sour.*
పొట్టి	*short, small.*	నిజము	*true.*
మంచి	*good.*	చురుకు	*sharp.*

280 A number of దేశ్యము adjectives, ending in ⌣ and denoting qualities which are the peculiar objects of sight, taste, or touch, when prefixed to substantive nouns or pronouns, may, at pleasure, affix the particle ని; thus, నల్ల *black*, తెల్ల *white*, ఎఱ్ఱ *red*, పచ్చ *yellow*, చామ *azure blue*, తియ్య *sweet*, పుల్ల *sour*, తిన్న or మెత్త *soft*, prefixed to substantives, either remain unchanged, or become నల్లని - తెల్లని &c. as తెల్ల or తెల్లనిబట్ట *a white cloth*, తియ్య or తియ్యని పండు *a sweet fruit*, మెత్త or మెత్తనిపత్తి *soft cotton*.

281 To all దేశ్యము adjectives, when prefixed to substantives, we may, at pleasure, affix the particles అగు-అయిన or అయినటువంటి from the verb అవు *to become*; but these affixes do not alter their meaning in any way whatever; thus, పెద్ద *great*, గొప్ప *large*, క్రొత్త *new*, గుడ్డి *blind*, పొట్టి *short*, వదులు *slack*, &c. make పెద్దగు-పెద్దయిన or పెద్దయినటువంటియిల్లు *a large house*, గొప్పగు-గొప్పయిన or గొప్పయినటువంటిమనిషి *a great person*, and so forth; these particles, however, cannot be added to the adjectives mentioned above as assuming ని, until that affix is first inserted; thus, we cannot say నల్లైన but నల్లనైనబట్ట *black cloth*: it is at the same time to be remarked, that the addition of అగు - అయిన or అయినటువంటి to దేశ్యము adjectives is, in general, neither necessary nor elegant.

EXCEPTIONS.

282 The adjective చక్క *handsome* or *fine*, always affixes ని; thus, we say చక్కనిమనిషి *a handsome person*, not చక్కమనిషి.

283 వట్టి *empty*, మంచి *good*, and చిన్న *small*, take no affixes whatever: thus, వట్టిపెట్టె *an empty box*, మంచిమనిషి *a good person*, చిన్నగుఱ్ఱము *a small horse*.

284 The adjective సన్న *thin, small*, affixes, at pleasure, the syllable ము; to which అగు - అయిన or అయినటువంటి may be optionally added; thus, సన్నకాగితము or సన్నమైనకాగితము *thin paper*: when it assumes the syllable ము, it admits of another form, according to the following rule.

285 All దేశ్యము adjectives ending in ము, when prefixed to substantives, either affix అగు-అయిన, or అయినటువంటి, or change the final ము, to వు or ంపు;

thus, అందము *beautiful*, makes అందమగు - అందమయిన or అందమయినటు వంటి మోము or మోములు *a beautiful face* or *faces*, or అందపు or అందంపు మోము or మోములు *a beautiful face*, or *faces*.

All other దేశ్యము adjectives ending in ు when prefixed, without any of the affixes abovementioned, to substantives beginning with a vowel, require the insertion of ట, to prevent hiatus; thus, కలుసు *sharp*, and అమ్ము *an arrow*, make కలుసుటమ్ము *a sharp arrow;* నిగ్గు *pure*, and అద్దము, *a mirror*, make నిగ్గుటద్దము *a pure mirror*. 286

Some దేశ్యము adjectives are derived from substantives in the following manner. 287

SUBSTANTIVES		ADJECTIVES.	
ఓటు	*a leak*	ఓటి	*leaky.*
కుంటు	*lameness*	కుంటి	*lame.*
జున్ను	*honey*	జుంటి	*honied.*
ఇనుము	*iron*	ఇనుప	*iron.*
జనుము	*hemp, flax*	జనుప	*hempen.*
చెముడు	*deafness*	చెవిటి	*deaf.*

It is necessary to apprize the reader that many దేశ్యము nouns are used both as adjectives and substantives, in the same manner as a number of terms in our own language; thus, we say తడినిండావున్నది *the damp is great*, and తడిబట్ట *a damp cloth*, the word తడి in Teloogoo, and *damp* in English, being used, in these sentences, first as a substantive, and afterwards as an adjective noun: thus, also, we find that చేదు means either *bitter* or *bitterness*, పొడుగు *tall* or *tallness*, వెడల్పు *broad* or *breadth*, బరువు *heavy* or *weight*, తీపు *sweet* or *sweetness*, &c. but అందము *beauty* or *beautiful*, and other words in ము, which are used either as adjectives or substantives, may be considered properly to belong to the latter class of nouns; for it will be observed that, by rule 285, they cannot be used in the former sense, without adding certain affixes, which as substantives they never assume. 288

OF తత్సమము ADJECTIVES.

289 The rules which have been given for the derivation of substantive nouns from the Sanscrit, apply equally to the derivation of adjectives from that language: తత్సమము adjectives, therefore, in opposition to దేశ్యము adjectives, admit of the distinctions of gender, number, and case.

Sanscrit.		*Teloogoo.*		
Crude.	*Adjective.*	*Masculine.*	*Feminine.*	*Neuter.*
ధన్య	*virtuous*	ధన్యుఁడు	ధన్య	ధన్యము
నిపుణ	*skilled*	నిపుణుఁడు	నిపుణ	నిపుణము
స్వతంత్ర	*independent*	స్వతంత్రుఁడు	స్వతంత్ర	స్వతంత్రము
పరతంత్ర	*dependent*	పరతంత్రుఁడు	పరతంత్ర	పరతంత్రము
ప్రియ	*dear*	ప్రియుఁడు	ప్రియ	ప్రియము
బధిర	*deaf*	బధిరుఁడు	బధిర	బధిరము
అంధ	*blind*	అంధుఁడు	అంధ	అంధము
బాల	*young*	బాలుఁడు	బాల	బాలము
వృద్ధ	*aged, old*	వృద్ధుఁడు	వృద్ధ	వృద్ధము
శ్రేష్ఠ	*excellent*	శ్రేష్ఠుఁడు	శ్రేష్ఠ	శ్రేష్ఠము
నిర్మల	*pure*	నిర్మలుఁడు	నిర్మల	నిర్మలము
అల్ప	*small, mean*	అల్పుఁడు	అల్ప	అల్పము
ఉన్నత	*lofty, tall*	ఉన్నతుఁడు	ఉన్నత	ఉన్నతము
హ్రస్వ	*short*	హ్రస్వుఁడు	హ్రస్వ	హ్రస్వము
దీర్ఘ	*long*	దీర్ఘుఁడు	దీర్ఘ	దీర్ఘము
దరిద్ర	*poor*	దరిద్రుఁడు	దరిద్ర	దరిద్రము
యోగ్య	*fit, proper*	యోగ్యుఁడు	యోగ్య	యోగ్యము
విశాల	*extensive*	విశాలుఁడు	విశాల	విశాలము
చమత్కారిన్	*dexterous*	చమత్కారి	చమత్కారిణి	చమత్కారి
అహంకారిన్	*arrogant*	అహంకారి	అహంకారిణి	అహంకారి

290 తత్సమము adjectives, when immediately prefixed to substantives, do not in general admit of declension. They usually require the particles అగు-అయిన

MINISTRY OF CULTURE · GOVERNMENT OF INDIA
CSL

or అయినటువంటి to be affixed to the nominative singular, if the substantive be neuter; and if the substantive be masculine or feminine, either to the singular or plural nominative, according as the substantive may be in the singular or plural number: feminine తత్సమము adjectives in ు, before affixing these particles, previously change the final ు into ు రాలు in the singular, and ు రాండ్రు or ు రాండ్లు in the plural, from the word ఆలు, denoting a female; thus, సుందరమైనయిల్లు or యిండ్లు *a handsome house or houses*, సుందరుఁడైనపురుషుఁడు *a handsome man*, సుందరులైనపురుషులు *handsome men*, సుందరురాలైనస్త్రీ *a handsome woman*, సుందరురాండ్రయినస్త్రీలు or సుందరురాండ్లయినస్త్రీలు *handsome women*.

Neuter తత్సమము adjectives in ము, instead of affixing అగు-ఆయిన or అయినటువంటి, may, like the దేశ్యము adjectives, change the final ము, to పు or ంపు; thus, we may say సరసపు or సరసంపుపలుకు or పలుకులు *a mellifluent expression* or *expressions* (literally, words full of quintessence.) 291

Sanscrit adjectives ending in the terminations వత్ and మత్, when adopted into Teloogoo, change them, in the masculine gender to వంతుఁడు and మంతుఁడు; in the feminine, to వంతురాలు and మంతురాలు, or వతి and మతి; and in the neuter gender, to వంతము and మంతము, or వత్తు and మత్తు. 292

EXAMPLES.

Crude Adjective.	*Masculine.*	*Feminine.*	*Neuter.*
బలవత్ .. *strong*	బలవంతుఁడు	బలవంతురాలు బలవతి	బలవంతము బలవత్తు
బుద్ధిమత్ ..*sensible*..	బుద్ధిమంతుఁడు ..	బుద్ధిమంతురాలు బుద్ధిమతి	బుద్ధిమంతము బుద్ధిమత్తు
భాగ్యవత్ *happy, rich*	భాగ్యవంతుఁడు	భాగ్యవంతురాలు భాగ్యవతి	భాగ్యవంతము భాగ్యవత్తు

తత్సమము adjectives, preceding తత్సమము substantives, often drop all their Teloogoo terminations, and are compounded with the substantive in their uninflected or crude state, according to the rules of Sanscrit grammar; thus, 293

దుష్టుఁడు ....*wicked* and ....రాక్షసుఁడు *a giant* may become దుష్టరాక్షసుఁడు [*a wicked giant.*

శ్రేష్ఠము .. *excellent* and .. అశ్వము ....*a horse*........ ....శ్రేష్ఠాశ్వము *an* [*excellent horse.*

అధికము ....*much*, and ......ధనము ...... *money* .... అధికధనము [*much money.*

ధనవంతుఁడు *opulent*, and .. ప్రభువు ....*a master*.... ....ధనవత్ప్రభువు [*an opulent master.*

294 In the common dialect, neuter adjectives in ము, of whatever class, are constantly prefixed, with the particles అగు - అయిన or అయినటువంటి, to substantives of all genders and numbers promiscuously; thus, సుందరమగు-సుందరమయిన or సుందరమయినటువంటి-పురుషుఁడు- పురుషులు - స్త్రీ - స్త్రీలు-ముఖము - ముఖములు &c. *a handsome man-men-woman-women-face,-faces, &c.*

295 The rules respecting తత్సమము and అన్యదేశ్యము substantives are also applicable to adjectives of the same descriptions.

OF ADJECTIVE PRONOUNS.

296 The adjective pronouns may be divided into the same classes as the substantive pronouns of the third person, viz. definite and indefinite, with the addition of the possessive pronouns.

POSSESSIVES.

297 The possessive pronouns consist of the possessive or genitive cases of the respective substantive pronouns, without the postposition యొక్క. viz.

నా ....*my*	వాని ....*his (remote)*
మా ....*our*	దాని ....*her or its (do)*
మన ....*our*	వీరి ....*their M & F. (proximate)*
నీ..................*thy*	వీటి..... .....*their N. (do)*
మీ ....*your*	వారి ....*their M. & F. (remote)*
వీని.................*his (proximate)*	వాటి.........*their N. (do.)*
దీని ....*her or its (proximate)*	తన..... .. ..*his, her, its*
	తమ ....*their*

298 These pronouns are indeclinable; they are prefixed to nouns in the same manner as the దేశ్యము adjectives, but without affixes of any kind; thus, నాయిల్లు *my house*, వారిగుఱ్ఱములు *their horses, &c.*

DEFINITE PRONOUNS.

Each of the definite adjective pronouns consists of one long vowel; viz. the demonstrative proximate ఈ, or, as it is vulgarly written, యీ, meaning *this;* the demonstrative remote ఆ *that;* and the interrogative ఏ or, as it is commonly written, యే, *what?* When prefixed to substantives, these pronouns are sometimes converted into their corresponding short vowels, and the following consonant is then doubled; thus, ఈకమలము or ఇక్కమలము or, as it is commonly written, యీకమలము or యిక్కమలము *this lotus,* ఆకాలము or అక్కాలము *that time,* ఏకాలము or ఎక్కాలము or as it is vulgarly written యేకాలము or యెక్కాలము *what time?* When the vowel is shortened, the క is doubled, in each of these examples. 299

INDEFINITE PRONOUNS.

The indefinite adjective pronouns are prefixed to plural substantives, without any intermediate affix; they are merely the nominative cases of the indefinite substantive pronouns of the third person, viz. 300

M. & F.	*N.*	
ఇందఱు	ఇన్ని	*so many.*
అందఱు	అన్ని	*all.*
కొందఱు	కొన్ని	*a few.*
ఎందఱు	ఎన్ని	*how many?*

The indeclinable particle అంత, commonly written అంతా, meaning *the whole, in full,* &c. affixed to substantives, has the same force as the pronouns అందఱు or అన్ని prefixed to them; thus, అందఱుమనుష్యులు or మనుష్యులంత *all men,* అన్నివస్తువులు or వస్తువులంత *all things.* 301

MINISTRY OF CULTURE · GOVERNMENT OF INDIA

CSL

CHAPTER FIFTH.

VERBS.

Teloogoo verbs are of four kinds; neuter, active, passive, and causal. 302

These verbs are divided into two parts, the affirmative, and the negative; and 303
each of these two parts has an indicative mood, an imperative mood, participles, and a verbal noun. The affirmative verb has an infinitive, but the negative verb has none.

INDICATIVE.

The indicative mood, in the affirmative verb, has, properly, only four tenses; 304
the present, the past, the future, and the aorist. In the negative verb, the aorist is the only tense. Each of these tenses has two numbers, the singular and the plural; and in each number there are three persons; but there is no distinction of gender, except in the third person. In the singular number of most of the tenses, the third person masculine is distinguished from the third person feminine and neuter, both of which are the same. In the plural, the third person masculine and feminine are one; and the neuter is, in general, different from both. In a few cases, however, the third person is the same for all genders.

IMPERATIVE.

The imperative has two numbers; the singular and the plural. This mood, 305
in the affirmative verb, has two persons; the 2d in the singular, and the 1st and 2d in the plural. In the negative verb, it has the 2d person only in each number.

PARTICIPLES.

The participles are of two distinct kinds: the one we shall denominate *verbal*, 306
and the other *relative*, participles.

The affirmative verb has two verbal participles; the present and the past. 307

The negative verb has one only, indefinite as to time These verbal participles require the addition of some personal termination, or of some tense of another verb, in order to distinguish number and person. They can never be used as adjectives, or substantives, like the English participles, in such phrases as, *the sounding shore, by promising, in speaking, &c. &c.* they must almost invariably be followed by a personal termination, or be governed by some tense of a verb; as in the phrases, *frowning she speaks, pleased he departed, wondering he stands.* The words *frowning, pleased,* and *wondering,* represent the Teloogoo verbal participle; and the words *speaks, departed,* and *stands,* the Teloogoo governing verb.

308 In the affirmative verb, there are three relative participles; the present, the past, and the indefinite; in the negative verb the indefinite only. They admit of no personal terminations, they can precede no verb, and are termed *relative* participles, because the power of the English relative pronoun *who, which, that,* is inherent in them: they therefore always refer to some noun or pronoun with which they agree, as adjectives; thus, *a tree which grows, a horse that leaps,* would be expressed in Teloogoo by the relative participles; viz. పెరిగే చెట్టు *a growing tree,* దుమికే గుఱ్ఱము *a leaping horse.* In order that the reader may recollect that our relative pronouns are inherent in this part of the Teloogoo verb, the relative *that* (selected, as agreeing promiscuously with all genders) will be prefixed to it in English; thus, *that leaps, that grows, &c.*

VERBAL NOUNS.

309 The verbal nouns are declinable substantives, expressing the action itself which is signified by the verb. Those terminating in –టము follow the rules for the second declension; and those ending in any other syllable, are declined like nouns of the third declension.

310 The origin of every part of the Teloogoo verb may be traced to that crude form of it termed the ధాతు *root;* which is sometimes also an abstract noun, and, in the common dialect, is often the 2d person singular of the affirmative imperative. It always ends in ఉ; thus,

Root in...ు

PRINCIPAL PARTS OF THE VERB.
- Present verbal participle formed by adding to the root of all verbs చు, or, in the common dialect తు : the word ఉన్న, from the verb ఉం[illegible] [illegible] be, may be added to these two
- Past ......do......do...... ఇ [participles, which, in consequence, may respectively end in చున్న and తున్న.
- Infinitive formed by dropping the final ు of the root.

Affirmative verb.

Persons			Indicative mood. Present.	Past.	Past.	Future.	Future.	Aorist.	Imperative mood.	Relative participles. Present.	Relative participles. Past.	Relative participles. Indefinite.	Verbal Noun.
			Add to the present verbal participle in చున్న, or in the common dialect to those in చు-తున్న or తు	Add to the past verbal participle.		Add to the root.				change న్న of the present verbal participle to	Add to the past verbal participle.	add to the root	add to the Infinitive
Singular.	1st.		—ాను	తిని*	or నాను	—ెదను or in the common dialect	—ేను	దును*	ము or మీ	న్న	న	—ెడు or —ెడి, or in the common dialect —ే or —ేటి	ట or in the common dialect దము
Singular.	2d.		—ావు	తివి	నావు	—ెదవు	—ేవు	దువు					
Singular.	3d.	Mas.	—ాడు	—ాను*	నాడు	—ెడిని *	—ేని or ‑ని	ను *					
Singular.	3d.	Fem. & N.	న్నది {or in the common dialect} ంది These two last terminations of the 3d person are added only to the participles in చు or తు, not to those in న్న	—ాను*	నది {or in the common dialect} ంది	—ెడిని *	—ేని or ‑ని	ను *					
Plural.	1st.		—ాము	తిమి	నాము	—ెదము	—ేము	దుము	దము {or in the common dialect.} దాము				
Plural.	2d.		—ారు	తిరి	నారు	—ెదరు	—ేరు	దురు	ండు or ండీ : in the common dialect, this last termination is added to the infinitive.				
Plural.	3d.	Mas. & fem.	—ారు	రి	నారు	—ెదరు	—ేరు	దురు					
Plural.	3d.	Neuter	న్నవి This termination is added only to the participles in చు or తు, not to those in న్న	—ాను*	నవి	—ెడిని *	—ేని or ‑ని	ను *					

Negative verb.

Persons			Indicative mood. Aorist.	Imperative mood.	Participles. Verbal	Participles. Relative	Verbal Noun
			Add to the Infinitive.				
Singular.	1st		ను	కుము or కుమీ or in the common dialect the same as the negative verbal participle.	క	ని	మి
Singular.	2d.		వు...				
Singular.	3d.	Mas.	డు				
Singular.	3d.	Fem. & N.	దు				
Plural.	1st		ము	కుండు or ...ండి. in the common dialect ...ండి.			
Plural.	2d.		రు...				
Plural.	3d.	M. & fem.	రు				
Plural.	3d.	Neuter					

N. B. The ను or ని at the end of the terminations marked thus * are to be considered as Drootuprukrootica affixes, which may be dropped, or changed into some of the other affixes mentioned in the second Chapter.

When the termination added is a vowel, or commences with a vowel, and the word to which it is affixed terminates with a vowel, the final vowel is dropped; thus [illegible], the root పాడు to sing, adding ఇ to form the past verbal participles, drops the final ు, and becomes పాడి; or adding —ెదను to form the future, పాడెదను &c. &c. never పాడు—ెదను &c.

If roots of three syllables, whereof the middle one ends with ు, affix ఇ or —ే, or terminations beginning with these vowels, they always change the middle ు to [illegible] ఇ thus, the root అడుగు to ask, affixing ఇ to form the past verbal participle, or —ే to form one of the indefinite relative participles, makes అడిగి - అడిగే never అడుగి or అడుగే. If such roots change the final [illegible] ు to ‑, they may also at pleasure change the middle ు to ‑. Hence, in the infinitive, &c. they have two forms; అడుగ or అడగ.

In books, the root itself is often used as the indefinite relative participle of the affirmative verb.

It will be perceived, that the whole of the negative verb is derived from the infinitive of the affirmative verb.

ఆలకించు .... *to hear, to listen.*
అడ్డగించు .... *to prevent, to oppose.*
ఊరడించు .... *to console, to comfort.*
ఎదిరించు .... *to oppose.*
కుమ్మరించు .... *to pour.*
తెగించు .... *to venture, to dare.*
దీవించు .... *to bless.*
పవ్వళించు .... *to lie down.*
చిగుర్చు .... *to bud.*
తలచు .... *to think.*
ప్రేరేచు .... *to induce, to excite.*
ఎగయు .... *to fly.*
పెనయు .... *to be twisted.*
మెఱయు .... *to shine.*
కూయు .... *to make a noise, to bark.*
చేయు .... *to make.*
వ్రాయు .... *to write.*
కురియు .... *to rain.*
అడుగు .... *to ask.*
ఉరుము .... *to thunder.*
ఎగురు .... *to fly.*
కడుగు .... *to clean, to wash.*
చదువు .... *to study, to read.*
తిరుగు .... *to wander, to turn back.*
దుముకు .... *to leap.*
పెరుగు .... *to grow.*
వడుకు .... *to spin.*

It is necessary to remark that, although the Teloogoo root has been translated 311
with *to*, the sign of the English infinitive, it is never used in an infinitive signification.

MINISTRY OF CULTURE · GOVERNMENT OF INDIA
CSL

312 From the root thus terminating in ు, are formed the verbal participles, and the infinitive of the affirmative verb; and from these three principal parts of the verb, viz. the root, the verbal participles, and the infinitive of the affirmative verb, spring all the rest of it's parts, both affirmative, and negative, as shewn in the following table.

MINISTRY OF CULTURE · GOVERNMENT OF INDIA
CSL

THE PRINCIPAL PARTS OF THE VERB.

313 From the root in ు, the present verbal participle is formed, by adding చు in the superior, and తు in the inferior dialect; thus, కొట్టు, *to beat*, makes కొట్టుచు or కొట్టుతు, *beating*. The participle ఉన్న from the root ఉండు *to be*, may be added, as an auxiliary, to each of these participles, which, by the rules for *Sundhi*, make చున్న and తున్న respectively; hence కొట్టుచున్న and కొట్టుతున్న *beating*.

314 The past verbal participle is formed by changing ు of the root into ి; in other words, as expressed in the table, by adding ి to the root in ు, the final ు being dropped: thus, from కొట్టు, *to beat*, comes కొట్టి, *having beaten*.

315 The infinitive is formed by merely dropping the final ు of the root; thus, from the root కొట్టు comes కొట్ట, *to beat*.

INDICATIVE MOOD.

316 The present tense is derived from the present verbal participles; the past tense from the past verbal participle; the future and the affirmative aorist from the root, and the negative aorist from the infinitive, by the addition of the affixes shewn in the table, which consist partly of certain terminations defining the several persons singular and plural, partly of particles interposed between these personal terminations, and the principal parts of the verb, whence the tenses are derived.

PERSONAL TERMINATIONS.

317 The personal terminations of the verb are derived from the substantive pronouns.

318 The personal terminations of the first and second persons are,

		For all the tenses, except the first form of the past tense	*For the first form of the past tense.*
Singular	1	ను	ని
	2	వు	వి
Plural	1	ము	మి
	2	రు	రి

319 Except the first form of the past tense, which merely converts the final ు to ి, the first person singular of all the tenses ends in ను, the termination of the pronoun నేను *I*; the second person singular, in the same manner, terminates in వు, the final syllable of నీవు *thou*; the first person plural ends in ము, the termination of మేము *we*; and the second person plural ends in రు, the termination of మీరు, *you*.

320 The personal terminations of the third person are not so regular: they stand thus.

		Present.	Past, 1st form.	Past, 2d form.	Future, 1st form.	Future, 2d form.	Aorist.	Negative Aorist.
Singular.	M.	ఁడు	ను	ఁడు	ని	ని	ను	ఁడు
	F. & N.	ది	ను	ది	ని	ని	ను	దు
Plural.	M. & F.	రు	రి	రు	రు	రు	రు	రు
	N.	వి	ను	వి	ని	ని	ను	వు

321 In the present tense, in the second form of the past, and in the negative aorist, the third person singular ends, in the masculine, with ఁడు, the final syllable of the pronouns వీఁడు or వాఁడు, *he*; in the feminine and neuter gender of the two first mentioned tenses, it terminates with ది, the final syllable of the pronouns ఇది or అది, *she* or *it*; but in the feminine and neuter of the last mentioned tense, it ends with దు. The first form of the past tense, and the affirmative aorist, have ను, and the two forms of the future ని, for all genders in the third person singular.

322 Except the first form of the perfect tense, which merely converts ు into ి, the third person plural of all the tenses in the masculine and feminine genders ends in రు, the final syllable of the pronouns వీరు or వారు, *they*, in the neuter of the present tense, and of the second form of the past tense, it ends in వి, the final syllable of the neuter pronouns ఇవి or అవి, *they*; but the other tenses have the neuter plural the same as in the neuter singular, except the negative aorist, which terminates in వు.

INTERMEDIATE PARTICLES.

Before affixing the personal terminations above stated to the principal parts of the verb, from which the tenses are derived; the affirmative tenses assume certain intermediate particles, which are the same for the first and second persons both singular and plural, but are liable to variation in the third person, as shewn below. 323

		1st and 2d persons singular and plural.	3d person singular. M.	3d person singular. F. & N.	3d person plural. M. & F.	3d person plural. N.
Present		ా	ా	న్న	ా	న్న
Past	1st form	ఇ	ె	ె		ె
	2d form	నా	నా	న	నా	న
Future	1st form	ెద	ెడి	ెడి	ెద	ెడి
	2d form	ే	ే or ి	ే or ి	దు	ే or ి
Aorist		దు			దు	

In the present tense, long ా (దీర్ఘము) is prefixed to all the personal terminations, except the third person feminine or neuter in the singular, and the third person neuter in the plural, which prefix న్న. 324

In the first form of the past tense, ఇ is prefixed to all the personal terminations, except to those of the third person, which take ె before them in the singular, and in the neuter plural: in the masculine and feminine plural, there is no prefix. In the second form of the past tense, నా is prefixed to all the personal terminations, except the third person feminine and neuter in the singular, and the third person neuter in the plural, which prefix న. 325

The first form of the future prefixes ెద to all the personal terminations, except to those of the third person singular and the neuter of the third person plural, which prefix ెడి. The second form prefixes ే to all the personal terminations; but in the third person singular, and in the neuter of the third person plural, it may at pleasure be changed into ి. 326

The affirmative aorist prefixes దు to all the personal terminations, except to those of the third person singular, and of the neuter third person plural, which take no prefix. 327

MINISTRY OF CULTURE · GOVERNMENT OF INDIA
CSL

328 The negative aorist does not assume any prefix before the personal terminations.

PRESENT TENSE.

329 The personal terminations, connected with the intermediate particles for the present tense, are exhibited in the table; thus, ాను - ావు - ాడు - న్నది. &c. When these affixes are added to the present verbal participle, in order to form the present tense, the final ు of the participle is dropped, and the present verbal participle, in all verbs, having four forms, viz. చు - తు - చున్న - and తున్న, the present tense, which is formed from the participles, has also four forms, viz. చాను - తాను - చున్నాను - తున్నాను &c. thus, the present verbal participles కొట్టుచు - కొట్టుతు - కొట్టుచున్న and కొట్టుతున్న *beating*, respectively, make కొట్టుచాను &c. కొట్టుతాను &c. కొట్టుచున్నాను &c. or కొట్టుతున్నాను &c. *I &c. beat*; but it will be seen, from the table, that the third person feminine or neuter in the singular, and the third person neuter in the plural, are not added to the participles in చున్న or తున్న, but only to those in చు or తు: they have, therefore, only two forms; viz. చున్నది or తున్నది - చున్నవి or తున్నవి respectively; for the conversion in the singular of న్న to ం, in the common dialect, can hardly be reckoned a new form; thus, కొట్టుచున్నది or కొట్టుతున్నది *she or it beats*, కొట్టుచున్నవి or కొట్టుతున్నవి *they beat*. The participles in చు and చున్న are both strictly grammatical, but those in తు and తున్న are generally used in the common dialect. Of the four forms of the present tense derived from these participles, that only which is derived from the participle in చున్న viz. చున్నాను &c. is strictly grammatical, the form derived from the grammatical participle in చు, viz. చాను, is vulgar, and it's use is confined chiefly to the religious bramins of the Northern districts: but the forms derived from the participles in తు and తున్న, viz. తాను and తున్నాను &c. are in common use, and should always be selected in preference to the other forms, when we speak the language.

PAST TENSE.

330 There is not any variation in the past verbal participle, from which the two forms of the past tense are derived; their formation, as shown in the table, is

MINISTRY OF CULTURE · GOVERNMENT OF INDIA
CSL

therefore very simple; కొట్టి *having beaten* makes in the first form కొట్టితిని *I have beaten*, కొట్టితివి *thou hast beaten &c.* The third person of the first form is కొట్టెను *he, she, or it has beaten*, the ి of కొట్టి being dropped when the termination ెను, beginning with a vowel, is added to it. In the second form, కొట్టి *having beaten*, makes కొట్టినాను &c. *I have beaten &c.* Both of these forms are strictly grammatical, and both are equally in common use.

FUTURE.

All the terminations added to the root, to compose the two forms of this tense, commence with vowels; the final ు of the root is therefore dropped, when they are added to it; thus, the root కొట్టు makes కొట్టెదను or కొట్టేను, *I will beat*. The second form of this tense is used by the vulgar only. The first person singular of the second form of this tense must not be confounded with the third person singular in the first form of the past tense. కొట్టేను *I will beat* is entirely distinct, in meaning, from కొట్టెను *he, she, or it has beaten*; but the only difference in writing or pronouncing them, is, that the ె before ను is long in the former, and short in the latter. It is of much importance to the reader to understand, that the two forms of the future tense are seldom used; the present or the aorist being commonly substituted for them. 331

AORIST.

The formation of the affirmative aorist from the root, and of the negative aorist from the infinitive, by the addition of the affixes shewn in the table, is so simple, as scarcely to require explanation: the root కొట్టు makes it's affirmative aorist కొట్టుదును, *I do beat, have beaten, or will beat*; and from the infinitive కొట్ట comes కొట్టను, *I do not beat, have not beaten, or will not beat.* 332

IMPERATIVE, PARTICIPLES, AND VERBAL NOUNS.

AFFIRMATIVE VERB.

The affirmative imperative is formed by adding to the root ుము or ుమీ for the 2d person singular; దము, or in the common dialect దాము, for the 1st person plural; and ఁడు or ఁడి for the 2d person plural: the last mentioned termination, in the common dialect, is added to the infinitive, instead of the root; thus, from 333

కొట్టు come కొట్టుము or కొట్టుమీ *beat thou* ; కొట్టుదము, or in the common dialect కొట్టుదాము, *let us beat*, కొట్టుఁడు or కొట్టుఁడీ, or in the common dialect కొట్టండి, *beat ye*; the reader, however, will bear in mind that, by rule 310, the root itself, in the common dialect, is often used as the 2d person singular of the affirmative imperative; instead of కొట్టుము or కొట్టుమీ, therefore, we constantly say కొట్టు *beat thou*.

334 The formation of the *verbal* participles, in the affirmative verb, has already been explained; see rules 313 and 314: it only remains, therefore, to shew the manner in which the *relative* participles are formed: the present relative participle is formed from the present verbal participles in న్ను, by changing న్ను into న్న: there are two verbal participles in న్ను, viz. the grammatical participle in చున్ను, and the common participle in తున్ను; the relative participle, therefore, has also two corresponding forms, చున్న and తున్న; thus, from కొట్టుచున్ను and కొట్టుతున్ను *beating*, come కొట్టుచున్న and, in the common dialect, కొట్టుతున్న *that beats*. The past relative participle is formed by adding the syllable న to the past verbal participle; thus, from కొట్టి *having beaten*, comes కొట్టిన *that has beaten*; the indefinite relative participle is formed by adding to the root ఎడు or ఎడి in the superior, and ఏ or ఏటి in the common dialect, and as all these terminations commence with a vowel, the ఉ final of the root must be dropped when they are added: thus, the root కొట్టు makes its indefinite relative participle కొట్టెడు or కొట్టెడి in the superior dialect, and in the common dialect, కొట్టే or కొట్టేటి *that beats, has beaten, or will beat*. The root itself is sometimes, in books, used as the indefinite relative participle.

335 The affirmative verbal noun is formed by adding ట to the root, or in the common dialect, by adding డము to the infinitive; thus, from కొట్టు come కొట్టుట, or in the common dialect కొట్టడము *the beating*.

NEGATIVE VERB.

336 The negative imperative is formed by adding to the infinitive కుము or కుమీ, or in the common dialect క, for the 2d person singular; and కుఁడు or కుఁడీ, or in the common dialect కండి, for the 2d person plural; thus, from కొట్ట *to beat*

come కొట్టకుము or కొట్టకుమీ or కొట్టక *beat not thou,* and కొట్టకుఁడు or కొట్టకుఁడీ or కొట్టకండి *beat not ye.* By adding to the infinitive క, we form the negative verbal participle; by adding to it ని, we form the negative relative participle; and by adding to it మి, we form the negative verbal noun; thus, from కొట్ట *to beat* come కొట్టక *without beating or having beaten;* కొట్టని *that does not, has not, or will not beat;* and కొట్టమి *the not beating.*

Neuter and active verbs are conjugated in the same manner: we shall, therefore, treat of them conjointly; merely distinguishing the దేశ్యము from the తత్సమము verbs: we shall afterwards submit an example of the passive verb, and shall conclude this chapter with a few remarks on the causal verb. 337

OF దేశ్యము VERBS.

Roots in చు or యు undergo certain changes to which other verbs are not liable: we shall, therefore, divide the verbs into three conjugations; the first, including all verbs the root of which terminates in any other syllable than యు or చు; the second, all those that have the root in యు; and the third, all those of which the root terminates in చు; and, in giving an example of each conjugation, we shall place first the correct grammatical form, the common forms following in order, as they more or less approach to it. 338

FIRST CONJUGATION.

All the roots that terminate in any other syllable than యు or చు belong to this conjugation; and merely require the addition of the different terminations mentioned in the foregoing table. 339

The root కొట్టు *to beat,* is selected as an example of this conjugation. 340

Root	కొట్టు		*common.*	*common.*
Present verbal participle	కొట్టుచున్న	కొట్టుచు	కొట్టుతున్న	కొట్టుతు *beating.*
Past do.	కొట్టి			*having beaten.*
Infinitive.	కొట్ట			*to beat.*

MINISTRY OF CULTURE · GOVERNMENT OF INDIA

CSL

AFFIRMATIVE VERB.

INDICATIVE MOOD.

PRESENT.

Number	Person		common.	
Singular.	1st.	కొట్టుచున్నాను	కొట్టుచాను	*I beat.*
	2d.	కొట్టుచున్నావు	కొట్టుచావు	*Thou beatest.*
	3d. M.	కొట్టుచున్నాడు	కొట్టుచాడు	*He beats.*
	3d. F.&N.	కొట్టుచున్నది	కొట్టుచున్నది or కొట్టుచుంది	*She or it beats.*
Plural.	1st.	కొట్టుచున్నాము	కొట్టుచాము	*We beat.*
	2d.	కొట్టుచున్నారు	కొట్టుచారు	*You beat.*
	3d. M.&F.	కొట్టుచున్నారు	కొట్టుచారు	*They beat.*
	3d. N.	కొట్టుచున్నవి	కొట్టుచున్నవి	*They beat.*

Number	Person	common.	common.	
Singular.	1st.	కొట్టుతున్నాను	కొట్టుతాను	*I beat.*
	2d.	కొట్టుతున్నావు	కొట్టుతావు	*Thou beatest.*
	3d. M.	కొట్టుతున్నాడు	కొట్టుతాడు	*He beats.*
	3d. F.&N.	కొట్టుతున్నది or కొట్టుతుంది	కొట్టుతున్నది or కొట్టుతుంది	*She or it beats.*
Plural.	1st.	కొట్టుతున్నాము	కొట్టుతాము	*We beat.*
	2d.	కొట్టుతున్నారు	కొట్టుతారు	*You beat.*
	3d. M.&F.	కొట్టుతున్నారు	కొట్టుతారు	*They beat.*
	3d. N.	కొట్టుతున్నవి	కొట్టుతున్నవి	*They beat.*

PAST.

Number	Person			
Singular.	1st.	కొట్టితిని	కొట్టినాను	*I have beaten.*
	2d.	కొట్టితివి	కొట్టినావు	*Thou hast beaten.*
	3d. M.	కొట్టెను	కొట్టినాడు	*He has beaten.*
	3d. F.&N.	కొట్టెను	కొట్టినది, common. కొట్టింది	*She, or it has beaten.*

Plural.	1st.	కొట్టితిమి	కొట్టినాము	We have beaten.
	2d.	కొట్టితిరి	కొట్టినారు	You have beaten.
	3d. M. & F.	కొట్టిరి	కొట్టినారు	
	3d. N.	కొట్టెను	కొట్టినవి	They have beaten.

FUTURE.

common.

Singular.	1st.	కొట్టెదను	కొట్టేను	I shall beat.
	2d.	కొట్టెదవు	కొట్టేవు	Thou wilt beat.
	3d. M. F. & N.	కొట్టెడిని	కొట్టేని / కొట్టని	He, she or it will beat.
Plural.	1st.	కొట్టెదము	కొట్టేము	We shall beat.
	2d.	కొట్టెదరు	కొట్టేరు	You will beat.
	3d. M. & F.	కొట్టెదరు	కొట్టేరు	
	3d. N.	కొట్టెడిని	కొట్టేని / కొట్టని	They will beat.

AORIST.

Singular.	1st. M. F. & N.	కొట్టుదును	I beat, did beat, or shall beat.
	2d. M. F. & N.	కొట్టుదువు	Thou beatest, didst beat, or wilt beat.
	3d. M. F. & N.	కొట్టును	He, she, or it beats, did beat, or will beat.
Plural.	1st.	కొట్టుదుము	We beat, did beat, or shall beat.
	2d.	కొట్టుదురు	You beat, did beat, or will beat.
	3d. M. & F.	కొట్టుదురు	
	3d. N.	కొట్టును	They beat, did beat, or will beat.

IMPERATIVE MOOD.

			common.	common.	
Singular.	2d.	కొట్టుము	కొట్టుమీ	కొట్టు	beat thou.
Plural.	1st.	కొట్టుదము	కొట్టుదాము		let us beat.
				common.	
	2d.	కొట్టుఁడు	కొట్టుఁడీ	కొట్టండి	beat ye.

RELATIVE PARTICIPLES.

PRESENT.

కొట్టుచున్న ...... *common.* కొట్టుతున్న ...... *that beats.*

PAST.

కొట్టిన ...... *that has beaten.*

INDEFINITE.

కొట్టు .. కొట్టెడు .. కొట్టెడి .. *common.* కొట్టే .. *common.* కొట్టేటి .. *that beats, has beaten, or will beat.*

VERBAL NOUN.

కొట్టుట ...... *common.* కొట్టడము ...... *the beating.*

NEGATIVE VERB.

INDICATIVE MOOD.

AORIST.

Singular.	1st.	కొట్టను	*I do not, did not, or shall not beat.*
	2d.	కొట్టవు	*Thou dost not, didst not, or wilt not beat.*
	3d. M.	కొట్టఁడు	*He does not, did not, or will not beat.*
	3d. F. & N.	కొట్టదు	*She, or it, does not, did not, or will not beat.*
Plural.	1st.	కొట్టము	*We do not, did not, or shall not beat.*
	2d.	కొట్టరు	*You do not, did not, or will not beat.*
	3d. M. & F.	కొట్టరు	*They do not, did not, or will not beat.*
	3d. N.	కొట్టవు	*They do not, did not, or will not beat.*

IMPERATIVE.

Sing.	2d.	కొట్టకుము	కొట్టకుమీ	*common.* కొట్టక	*beat not thou.*
Plu.	2d.	కొట్టకుఁడు	కొట్టకుఁడీ	*common.* కొట్టకండి	*beat not ye.*

VERBAL PARTICIPLE.

కొట్టక ...... *without beating, or without having beaten.*

RELATIVE PARTICIPLE.

కొట్టని ...... *that does not, did not, or will not beat.*

VERBAL NOUN.

కొట్టమి ...... *the not beating.*

The following are a few examples of the numerous verbs in the first conjugation which, in all their forms, are similar to కొట్టు to beat. 341

Root.	Present verbal participle.		Past verbal participle.	Infinitive.	
పలుకు	పలుకుచున్న	&c.	పలికి	పలుక	*to utter, to pronounce.*
అమ్ము	అమ్ముచున్న	&c.	అమ్మి	అమ్మ	*to sell.*
అల్లు	అల్లుచున్న	&c.	అల్లి	అల్ల	*to plait.*
ఆడు	ఆడుచున్న	&c.	ఆడి	ఆడ	*to play.*
ఆరు	ఆరుచున్న	&c.	ఆరి	ఆర	*to become cool, to be extinguished.*
ఈఁదు	ఈఁదుచున్న	&c.	ఈఁది	ఈఁద	*to swim.*
ఈను	ఈనుచున్న	&c.	ఈని	ఈన	*to bring forth, to produce, applied to cattle, or grain.*
ఉబ్బు	ఉబ్బుచున్న	&c.	ఉబ్బి	ఉబ్బ	*to swell.*
ఊకొట్టు	ఊకొట్టుచున్న	&c.	ఊకొట్టి	ఊకొట్ట	*to listen.*
ఊఁగు	ఊఁగుచున్న	&c.	ఊఁగి	ఊఁగ	*to be rocked.*
ఊను	ఊనుచున్న	&c.	ఊని	ఊన	*to lean upon.*
ఎక్కు	ఎక్కుచున్న	&c.	ఎక్కి	ఎక్క	*to mount.*
ఎండు	ఎండుచున్న	&c.	ఎండి	ఎండ	*to dry.*
అదుము	అదుముచున్న	&c.	అదిమి	అదమ	*to press.*
ఇఱుకు	ఇఱుకుచున్న	&c.	ఇఱికి	ఇఱక	*to insert (in writing.)*
ఉడుకు	ఉడుకుచున్న	&c.	ఉడికి	ఉడక	*to boil.*
ఉతుకు	ఉతుకుచున్న	&c.	ఉతికి	ఉతక	*to wash, to bleach.*
ఉబుకు	ఉబుకుచున్న	&c.	ఉబికి	ఉబక	*to overflow.*
కొఱుకు	కొఱుకుచున్న	&c.	కొఱికి	కొఱక	*to bite.*
దొరుకు	దొరుకుచున్న	&c.	దొరికి	దొరక	*to be found.*
నఱుకు	నఱుకుచున్న	&c.	నఱికి	నఱక	*to cut.*
పగులు	పగులుచున్న	&c.	పగిలి	పగల	*to break.*

EXCEPTIONS.

The undermentioned and a few other roots ending in ను, when followed by చు or దు, change నుచు or నుదు, at pleasure, into న్చు or ంచు, న్దు or ందు; and in these verbs, the syllables ని or ను, followed by త, are *invariably* changed into ం, the అ being at the same time, converted into ఉ. 342

అను.. *to say.*
కను.. *to see, to bring forth.*
కొను.. *to buy, to take.*
విను.. *to hear.*
తిను.. *to eat.*

343 For instance, కొను *to buy*, in order to form the present affirmative verbal participle, adds చు, and makes కొనుచు or కొన్చు or కొంచు *buying*; and in the affirmative aorist కొనుదును or కొన్దును or కొందును. In the second and third persons plural of the affirmative aorist, instead of కొందురు, we may, by a rule applicable to these verbs only, change the ఉ of దు, or the దు itself, into ర; thus, కొందురు or కొంద్రు, *you or they buy, did buy, or will buy*; thus also కొను followed by చున్న, makes కొంచున్న *buying*; and, in the perfect tense, కొని, followed by తిని, makes కొంటిని *I have bought.*

344 The foregoing verbs, together with

చను..................*to go*..........................	నగు..................*to laugh or smile.*
చెడు..................*to be corrupted*..........	తగు..................*to suit, to fit.*
పడు..................*to fall*..........................	తెగు..................*to break.*
ఇడు..................*to place, to keep*........	దిగు..................*to descend.*

may at option change ె, at the commencement of any of the terminations mentioned in the table, into ి యె; thus, కొనెను or కొనియెను *he has bought*, కొనెదను or కొనియెదను *I shall buy.*

345 All the roots mentioned above as exceptions, instead of forming the past relative participle of the affirmative verb in the regular manner, may, at pleasure, form it by changing the final ు of the root into ్ and doubling the preceding consonant; thus, we say either కొనిన or కొన్న *that bought*, తగిన or తగ్గ *that fitted.*

346 The roots in ను specified in rule 342, together with the three roots in డు mentioned in rule 344, contract the second form of the past tense, in a manner peculiar to themselves; by doubling the consonant of the second syllable, which coalesces with the vowel of the third syllable, and rejecting both the

MINISTRY OF CULTURE · GOVERNMENT OF INDIA

CSL

vowel of the second syllable, and the consonant of the third syllable; thus, కొనినాను *I bought*, becomes కొన్నాను, and పడినాను, *I fell*, becomes పడ్డాను.

The verb కొను, *to buy*, is here given at full length, as an example of the irregular verbs of this conjugation. 347

Root.................................కొను.

Present verbal participle కొనుచున్న.....కొంచున్న (common).....కొనుచు.....కొంచు (common).....
[కొంటున్న....కొంటు....*buying*.

Past...............*do*...............కొని...*having bought*.

Infinitive...............................కొన...*to buy*.

Verbs in ను, such as కొను, do not derive any form of the present tense from the participle in నుచు. 348

AFFIRMATIVE VERB.

INDICATIVE MOOD.

PRESENT.

Singular.	1st.	కొనుచున్నాను	కొంచున్నాను	*I buy.*
	2d.	కొనుచున్నావు	కొంచున్నావు	*Thou buyest.*
	3d. M.	కొనుచున్నాడు	కొంచున్నాడు	*He buys.*
	3d. F.&N.	కొనుచున్నది	కొంచున్నది	*She or it buys.*
Plural.	1st.	కొనుచున్నాము	కొంచున్నాము	*We buy.*
	2d.	కొనుచున్నారు	కొంచున్నారు	*You buy.*
	3d. M.&F.	కొనుచున్నారు	కొంచున్నారు	*They buy.*
	3d. N.	కొనుచున్నవి	కొంచున్నవి	

		common.	common.	common.	
Singular.	1st.	కొంచాను	కొంటున్నాను	కొంటాను	*I buy.*
	2d.	కొంచావు	కొంటున్నావు	కొంటావు	*Thou buyest.*
	3d. M.	కొంచాడు	కొంటున్నాడు	కొంటాడు	*He buys.*
	3d. N.	కొంచున్నది or	కొంటున్నది or	కొంటున్నది or	*She or it buys.*
	3d. F.	కొంచుంది	కొంటుంది	కొంటుంది	

Plural.	1st.		కొంచాము ... కొంటున్నాము ... కొంటాము	We buy.	
	2d.		కొంచారు ... కొంటున్నారు ... కొంటారు	You buy.	
	3d.	M. & F.	కొంచారు ... కొంటున్నారు ... కొంటారు	They buy.	
		N.	కొంచున్నవి ... కొంటున్నవి ... కొంటున్నవి		

PAST.

					peculiar.	
Singular.	1st.		కొంటిని	కొనినాను	కొన్నాను	I bought.
	2d.		కొంటివి	కొనినావు	కొన్నావు	Thou boughtest.
	3d.	M.	కొనెను	కొనినాఁడు	కొన్నాఁడు	He bought.
		F. & N.	కొనెను	కొనినది or common కొనింది	కొన్నది	She or it bought.
Plural.	1st.		కొంటిమి	కొనినాము	కొన్నాము	We bought.
	2d.		కొంటిరి	కొనినారు	కొన్నారు	You bought.
	3d.	M. & F.	కొనిరి	కొనినారు	కొన్నారు	They bought.
		N.	కొనెను	కొనినవి	కొన్నవి	

FUTURE.

				common.	
Singular.	1st.		కొనెదను	కొనేను	I shall buy.
	2d.		కొనెదవు	కొనేవు	Thou wilt buy.
	3d.	M. F. & N.	కొనెదిని	కొనేని or కొనిని	He she or it will buy.
Plural.	1st.		కొనెదము	కొనేము	We shall buy.
	2d.		కొనెదరు	కొనేరు	You will buy.
	3d.	M. & F.	కొనెదరు	కొనేరు	They will buy.
		N.	కొనెదిని	కొనేని or కొనిని	

AORIST.

Singular.	1st.		కొనుదును	కొందును	I buy, bought, or shall buy.
	2d.		కొనుదువు	కొందువు	Thou buyest, boughtest, or will buy.
	3d.	M. F. & N.	కొనును		He, she, or it buys, bought, or will buy.

Plural. 1st. కొనుదుము ..కొందుము.. We buy, bought, or shall buy.

2d. కొనుదురు.. { కొందురు.. or కొంద్రు... } You buy, bought, or will buy.

3d. M. & F. కొనుదురు ..కొందురు.. or కొంద్రు.... } They buy, bought, or will buy.
N. కొనును .... }

IMPERATIVE MOOD.

		common.	
కొనుము.........	కొనుమీ	కొను	buy thou.
కొనుదము	కొందము	కొందాము	let us buy.
కొనుఁడు	కొనుఁడీ	కొనండి	buy ye.

RELATIVE PARTICIPLES.

PRESENT.

కొనుచున్న ....కొంచున్న...............కొంటున్న (*common.*) ....that buys.

PAST.

కొనిన ....కొన్న...................................that bought.

INDEFINITE.

కొను....కొనెడు....కొనెడి....కొనే (*common.*)....కొనేటి (*common.*)....that buys, bought, or will buy.

VERBAL NOUN.

కొనుట ....కొనడము (*common.*)....................................the buying.

NEGATIVE VERB.

INDICATIVE MOOD.

AORIST.

Singular.
1st. కొనను ....I do not, did not, or shall not buy.
2d. కొనవు ....Thou dost not, didst not, or wilt not buy.
3d. M. కొనఁడు ....He does not, did not, or will not buy.
3d. F. & N. కొనదు...................She or it does not, did not, or will not buy.

Plural.
1st. కొనము.. .... We do not, did not, or shall not buy.
2d. కొనరు................. You do not, did not, or will not buy.
3d. M. & F. కొనరు .... } They do not, did not, or will not buy.
N. కొనవు .... }

IMPERATIVE MOOD.

				common.	
Sing.	2d.	కొనకుము	కొనకుమీ	కొనక	buy not thou.
Plu.	2d.	కొనకుఁడు	కొనకుఁడీ	కొనకండి	buy not ye.

VERBAL PARTICIPLE.

కొనక............................*without buying, or without having bought.*

RELATIVE PARTICIPLE.

కొనని............................*that does not, did not, or will not buy.*

VERBAL NOUN.

కొనమి............................*the not buying.*

SECOND CONJUGATION IN యు.

349 All verbs having the root in యు form the affirmative aorist and imperative, either in the manner explained in the table rule 312, or by changing యుదు of the affirmative aorist into తు, and యుద of the affirmative imperative into త; and, in these cases, if the vowel preceding యు be ఇ, it must be changed into ఎ; thus, from చేయు *to do* comes చేయుదును or చేతును *I do, did, or shall do,* చేయుదము or చేతము *let us do*; but the root తడియు, which has ఇ preceding యు, makes తడియుదును or తడుతును, and తడియుదము or తడుతము, never తడితును and తడితము.

350 In the common dialect, roots in యు form the second person of the affirmative imperative by changing the యు into యి; thus, చేయు *to do* makes చేయి *do thou.*

351 Roots in యు, when they affix ఇ or ఎ, or terminations beginning with these vowels, as shewn in the table, rule 312, *invariably* change the final syllable యు into సి or శి; thus, the root చేయు *to do,* when it adds ఇ to form the past verbal participle, makes చేసి or చేశి *having done,* and when it adds ఎదను to form the future, it makes చేసెదను or చేశెదను, &c. never చేయెదను &c. when followed by ట to form the verbal noun, and by ను in the third person singular of the affirmative aorist, such roots change the యు into సు *at option*

N. B.—The verb కొను has two irregular forms in the second person of the affirmative imperative, viz. కొన్ము or కొమ్ము *buy thou* కొండు or కొండీ *buy ye.*

only; as చేయుట or చేసుట *the doing*, చేయును or చేసును *he, she, or it does, did, or will do*; and if the vowel preceding the యు be ఇ, it must be changed into ఉ; thus, తడియు *to be damp*, makes తడుసుట *the being damp*, తడుసును *he, she, or it is, was, or will be damp*, never తడిసుట, and తడిసును.

Roots in యు, when followed by తున్న or తు, *invariably* change the syllable 352
యు into the letter స, which coalesces with the త in it's doubled form ్త; thus, చేయు followed by తున్న or తు, to form the common present verbal participle always becomes చేస్తున్న and చేస్తు respectively, never చేయుతున్న and చేయుతు.

The following is an example of this conjugation. 353

Root........................చేయు

		common.	common.	
Present verbal participle	చేయుచున్న	చేయుచు	చేస్తున్న	చేస్తు *doing.*
Past .... *do*	చేసి	చేశి		*having done.*
Infinitive	చేయ			*to do.*

Verbs of this conjugation do not derive any form of the present tense from the participle in యుచు.

AFFIRMATIVE VERB.

INDICATIVE MOOD.

PRESENT.

				common.	common.	
Singular.	1st.		చేయుచున్నాను	చేస్తున్నాను	చేస్తాను	*I do.*
	2d.		చేయుచున్నావు	చేస్తున్నావు	చేస్తావు	*Thou dost.*
	3d.	M.	చేయుచున్నాఁడు	చేస్తున్నాఁడు	చేస్తాఁడు	*He does.*
		F. & N.	చేయుచున్నది	చేస్తున్నది ... చేస్తున్నది. or చేస్తుంది ... చేస్తుంది.		*She or it does.*
Plural.	1st.		చేయుచున్నాము	చేస్తున్నాము	చేస్తాము	*We do.*
	2d.		చేయుచున్నారు	చేస్తున్నారు	చేస్తారు	*You do.*
	3d.	M. & F.	చేయుచున్నారు	చేస్తున్నారు	చేస్తారు	*They do.*
		N.	చేయుచున్నవి	చేస్తున్నవి	చేస్తున్నవి	

PAST.

Number	Person	Gender					English
Singular	1st		చేసితిని	చేశితిని	చేసినాను	చేశినాను	I did.
	2d		చేసితివి	చేశితివి	చేసినావు	చేశినావు	Thou didst.
	3d	M.	చేసెను	చేశెను	చేసినాఁడు	చేశినాఁడు	He did.
		F. & N.	చేసెను	చేశెను	చేసినది, or common చేసింది	చేశినది, or common చేశింది	She or it did.
Plural	1st		చేసితిమి	చేశితిమి	చేసినాము	చేశినాము	We did.
	2d		చేసితిరి	చేశితిరి	చేసినారు	చేశినారు	You did.
	3d	M. & F.	చేసిరి	చేశిరి	చేసినారు	చేశినారు	They did.
		N.	చేసెను	చేశెను	చేసినవి	చేశినవి	They did.

FUTURE.

Number	Person	Gender			common.	common.	English
Singular	1st		చేసెదను	చేశెదను	చేసేను	చేశేను	I shall do.
	2d		చేసెదవు	చేశెదవు	చేసేవు	చేశేవు	Thou wilt do.
	3d	M. F. & N.	చేసెదిని	చేశెదిని	చేసేని or చేసీని	చేశేని or చేశీని	He, she, or it will do.
Plural	1st		చేసెదము	చేశెదము	చేసేము	చేశేము	We shall do.
	2d		చేసెదరు	చేశెదరు	చేసేరు	చేశేరు	You will do.
	3d	M. & F.	చేసెదరు	చేశెదరు	చేసేరు	చేశేరు	They will do.
		N.	చేసెదిని	చేశెదిని	చేసేని	చేశేని	They will do.
					చేసేని	చేశేని	They will do.

AORIST.

Number	Person	Gender			English
Singular	1st		చేయుదును	చేతును	I do, did, or shall do.
	2d		చేయుదువు	చేతువు	Thou dost, didst, or wilt do.
	3d	M. F. & N.	చేయును	చేసును	He, she, or it does, did, or will do.
Plural	1st		చేయుదుము	చేతుము	We, do, did, or shall do.
	2d		చేయుదురు	చేతురు	You do, did, or will do.
	3d	M. & F.	చేయుదురు	చేతుగు	They do, did, or will do.
		N.	చేయును	చేసును	They do, did, or will do.

IMPERATIVE MOOD.

				common.	
Sing.	2d.	చేయుము	చేయుమీ	చేయి	do thou.
Plu.	1st.	చేయుదము	చేతము	చేదాము	let us do.
	2d.	చేయుఁడు	చేయుఁడీ	చేయండి	do ye.

The forms in the fourth column are each marked "common."

RELATIVE PARTICIPLES.

PRESENT.

చేయుచున్న.......... చేస్తున్న (common.) .... that does.

PAST.

చేసిన.................. చేశిన.. that did.

INDEFINITE.

చేయు.. చేసెడు.. చేశెడు.. చేసెడి.. చేశెడి }
చేసే (common.)........ చేశే (common.)...... చేసేటి (common.)....... చేశేటి (common.).. } that does, did, or will do.

VERBAL NOUN.

చేయుట.......................... చేసుట...................... చేయడము (common.)....the doing.

NEGATIVE VERB.

INDICATIVE MOOD.

AORIST.

Singular.	1st.		చేయను	I do not, did not, or shall not do.
	2d.		చేయవు	Thou dost not, didst not, or will not do.
	3d.	M.	చేయఁడు	He does not, did not, or will not do.
		F. & N.	చేయదు	She or it does not, did not, or will not do.
Plural.	1st.		చేయము	We do not, did not, or shall not do.
	2d.		చేయరు	You do not, did not, or will not do.
	3d.	M. & F.	చేయరు	They do not, did not, or will not do.
		N.	చేయవు	They do not, did not, or will not do.

In the printed page, the two third-person plural forms share a single brace and one translation.

IMPERATIVE.

చేయకుము.......... చేయకుమీ........... చేయక (common.) ....do not thou.

చేయకుఁడు.......... చేయకుఁడీ.... ......- చేయకండి (common.)......do not ye.

VERBAL PARTICIPLE.

చేయక .... *without doing, or without having done.*

RELATIVE PARTICIPLE.

చేయని .... *that does not, did not, or will not do.*

VERBAL NOUN.

చేయమి .... *the not doing.*

354 According to the common dialect, the syllables సి or సీ, in this conjugation, when followed by the consonant *t* త, are at pleasure changed into the letter *s* స, which coalesces with the *t* త in it's doubled form ్త; thus, the 1st and 2d persons in the first form of the past tense of చెయు may become

Plu.	1st.	చేస్తిని	*I did.*
	2d.	చేస్తివి	*Thou didst.*
Sing.	1st.	చేస్తిమి	*We did.*
	2d.	చేస్తిరి	*You did.*

355 The following, with all other verbs in యు, are conjugated under the foregoing rules.

Root.	Present verbal participle.	Past verbal participle.	Infinitive.	
అలయు	అలయుచున్న	అలసి	అలయ ..	*to become fatigued or tired.*
అవయు	అవయుచున్న	అవసి	అవయ –	*to become blind.*
నవయు	నవయుచున్న	నవసి	నవయ ..	*to linger in d[illegible]*
పడయు	పడయుచున్న	పడసి	పడయ	*to obtain.*
పెనయు ..	పెనయుచున్న	పెనసి ..	పెనయ ..	*to twine.*
మొనయు.	మొనయుచున్న ..	మొనసి .	మొనయ	*to attack in the field of battle.*
మొరయు.	మొరయుచున్న ..	మొరసి ..	మొరయ	*to make a noise, to sound.*
వలయు	వలయుచున్న	వలసి	వలయ	*to love, to desire.*
కోయు	కోయుచున్న	కోసి	కోయ ...	*to cut.*
తీయు	తీయుచున్న	తీసి	తీయ	*to take, to purchase, to pull.*
నేయు	నేయుచున్న	నేసి	నేయ	*to weave.*
పూయు	పూయుచున్న	పూసి	పూయ ..	*to rub, to bloom.*

CSL

MINISTRY OF CULTURE · GOVERNMENT OF INDIA

CSL

Root.	Present verbal participle.	Past verbal participle.	Infinitive.	
పోయు	పోయుచున్న	పోసి	పోయ	to pour.
మేయు	మేయుచున్న	మేసి	మేయ	to graze.
మోయు ..	మోయుచున్న ..	మోసి ...	మోయ	to bear a burden.
రోయు	రోయుచున్న	రోసి	రోయ	to feel disgust.
త్రేయు	త్రేయుచున్న	త్రేసి	త్రేయ	to cast, to throw.
కలియు	కలియుచున్న	కలిసి	కలియ	to mix.
కురియు	కురియుచున్న	కురిసి	కురియ	to rain.
జడియు	జడియుచున్న	జడిసి	జడియ	to tremble with fear, to fear.

Roots in యు of two syllables, of which the first ends in a long vowel, often shorten that vowel; and, in this case, double the యు; thus, the root చేయు may become చెయ్యు, the infinitive చేయ, చెయ్య &c. &c. 356

THIRD CONJUGATION IN చు.

All verbs having the root in చు, form the aorist and imperative, either in the manner explained in the foregoing table, rule 312, or by changing చుదు in the affirmative aorist into తు, and చుద in the affirmative imperative into త. If the root has a double చ్చు, the తు and త are also doubled, into త్తు and త్త; thus, దీవించుదును or దీవింతును - దీవించుదము or దీవింతము, మెచ్చుదును or మెత్తును, మెచ్చుదము or మెత్తము. 357

In the common dialect, the terminations ము and మీ, in the second person singular of the affirmative imperative, are often dropped in this conjugation. 358

The undermentioned verbs terminating in చు, likewise deviate from the rules given in the foregoing table, (312) by forming the infinitive in వ, instead of చ, and taking వు instead of చు before the terminations for the affirmative imperative. 359

MINISTRY OF CULTURE · GOVERNMENT OF INDIA

అఱచు.......*to make aloud or clamorous noise.*
ఏడుచు........*to weep, to lament.*
కఱచు ....*to bite.*
కాచు..........only when it signifies *to protect.*
కుడుచు........*to suck, to eat.*
కొలుచు.....*to measure, to serve.*
గడుచు ....*to pass, or elapse.*
గెలుచు.......*to win.*
నడుచు ....*to walk.*
నిలుచు ....*to stand.*
పిలుచు ....*to call.*
మఱచు........*to forget.*
మొలుచు....*to grow, to shoot.*
విడుచు ....*to quit, to leave.*
లేచు............*to rise.* (This verb has also an irregular form in the 2d person of the affirmative imperative, viz. లెమ్ము, *rise thou,* లెండు *rise ye.*)

thus, పిలుచు *to call,* makes, in the infinitive పిలువ, never పిలుచ, and in the imperative పిలువుము never పిలుచుము.

360 The following, and a few other roots in చు, may at pleasure form the infinitive either in చ or వ, and may take either చు or వు before the terminations of the affirmative imperative.

ఈడుచు....*to draw, to drag.*
ఊడుచు ......*to sweep.*
ఒలుచు.........*to strip off any thing naturally attached to a substance.*
ఓరుచు.........*to suffer.*
తఱచు..........*to churn.*
తుడుచు.........*to cleanse by rubbing, to efface.*
తొలుచు.....*to perforate, to cleanse a pot or vessel, to carve wood.*
నుఱుచు ......*to thresh.*
నలుచు ....*to squeeze, to crush.*
పీలుచు ....*to draw up any thing with the breath,* as an elephant does water with his trunk.
ప్రోచు..........*to protect.*
మలచు.............*to cut, or carve stone ; to separate sand from grain.*
మోచు ....*to bear a burden.*
వగచు..............*to grieve.*
వలచు ....*to love.*
వీచు...................*to blow as the wind.*
వేలుచు ....*to sacrifice.*
వైచు ....*to place, or put.*

thus, ఊడ్చు *to sweep* makes, in the infinitive ఊడ్చ or ఊడ్వ, and in the affirmative imperative ఊడ్చుము or ఊడ్వుము &c.

361 The only deviations from the general rules given in the table, rule 312, of

MINISTRY OF CULTURE · GOVERNMENT OF INDIA

CSL

which the following roots in చు admit, are those mentioned in the two first rules for this conjugation (357 & 358.)

ఎంచు......*to reckon, to think.*

కాంచు......*to attend.*

పంచు...... *to share, to divide.*

పొంచు......*to lurk, to lie in wait secretly.*

మించు......*to surpass, to go beyond.*

వేచు......*to harass, to torment.*

గీఁచు......*to scrape, to scratch.*

తెకుచు......*to take, to receive.*

తోఁచు......*to imagine, to think.*

దోఁచు......*to rob.*

నోఁచు......*to perform a ceremony in which a string is consecrated to a particular deity, and then tied round the arm or wrist; it is generally performed by females.*

తూఁచు....*to weigh.*

రాచు......*to rub.*

అచ్చు......*to owe.*

కచ్చు......*to move a piece*, as in a game [of chess, &c.

క్రచ్చు.....*to love, to desire.*

గిచ్చు......*to claw.*

గుచ్చు......*to string (pearls, &c.)*

గ్రొచ్చు...*to dig.*

త్రచ్చు......*to churn.*

నచ్చు......*to trust, to confide.*

పుచ్చు......*to send, to command, to rot.*

మెచ్చు......*to prefer, to approve.*

వ్రచ్చు......*to break in pieces.*

వాక్రుచ్చు *to say.*

హెచ్చు......*to increase.*

All other roots in చు have the infinitive optionally either in చ or in ప, and, when followed by చున్న to form the present verbal participle, by దు to form certain parts of the affirmative aorist, or by the terminations for the affirmative imperative, they may, at pleasure, convert చు into పు; thus, దీవించు, *to bless,* makes in the infinitive దీవించ or దీవింప, in the present verbal participle దీవించుచున్న or దీవింపుచున్న; in the aorist దీవించుదును or దీవింపుదును, and in the imperative దీవించుము or దీవింపుము. 362

The verbs of the class last mentioned being more numerous than any others, in చు, one of them has been selected as an example of this conjugation. 363

Root......దీవించు

Present verbal participle......దీవించుచున్న ...దీవింపుచున్న.... దీవించుచు

common. *common.*

[దీవించుతున్న....దీవించుతు *blessing.*

Past......*do*......దీవించి......*having blessed.*

Infinitive......దీవించ......దీవింప......*to bless.*

Verbs in this conjugation do not derive any form of the present tense from the participle in చుచు.

AFFIRMATIVE VERB.

INDICATIVE MOOD.

PRESENT.

Singular.	1st.		దీవించుచున్నాను	దీవింపుచున్నాను	I bless.
	2d.		దీవించుచున్నావు	దీవింపుచున్నావు	Thou blessest.
	3d.	M.	దీవించుచున్నాఁడు	దీవింపుచున్నాఁడు	He blesses.
		F. & N.	దీవించుచున్నది	దీవింపుచున్నది	She or it blesses.
Plural.	1st.		దీవించుచున్నాము	దీవింపుచున్నాము	We bless.
	2d.		దీవించుచున్నారు	దీవింపుచున్నారు	You bless.
	3d.	M. & F.	దీవించుచున్నారు	దీవింపుచున్నారు	They bless.
		N.	దీవించుచున్నవి	దీవింపుచున్నవి	They bless.

			common.	common.	
Singular.	1st.		దీవించుతున్నాను	దీవించుతాను	I bless.
	2d.		దీవించుతున్నావు	దీవించుతావు	Thou blessest.
	3d.	M.	దీవించుతున్నాఁడు	దీవించుతాఁడు	He blesses.
		F. & N.	దీవించుతున్నది or దీవించుతుంది	దీవించుతున్నది or దీవించుతుంది	She or it blesses.
Plural.	1st.		దీవించుతున్నాము	దీవించుతాము	We bless.
	2d.		దీవించుతున్నారు	దీవించుతారు	You bless.
	3d.	M. & F.	దీవించుతున్నారు	దీవించుతారు	They bless.
		N.	దీవించుతున్నవి	దీవించుతున్నవి	They bless.

PAST.

Singular.	1st.		దీవించితిని	దీవించినాను	I blessed.
	2d.		దీవించితివి	దీవించినావు	Thou blessedst.
	3d.	M.	దీవించెను	దీవించినాఁడు	He blessed.
		F. & N.	దీవించెను	దీవించినది or common. దీవించింది	She or it blessed.

Plural. 1st. దీవించితిమి ...... దీవించినాము ...... *We blessed.*
2d. దీవించితిరి ...... దీవించినారు ...... *You blessed.*
3d. M.&F. దీవించిరి ...... దీవించినారు ...... } *They blessed.*
N. దీవించెను ...... దీవించెనవి ...... }

FUTURE.

common.

Singular. 1st. దీవించెదను* ...... దీవించేను ...... *I shall bless.*
2d. దీవించెదవు ...... దీవించేవు ...... *Thou wilt bless.*
3d. M.F.&N. దీవించెడిని ...... {దీవించీని or దీవించేని} ...... *He, she, or it will bless.*

Plural. 1st. దీవించెదము ...... దీవించేము ...... *We shall bless.*
2d. దీవించెదరు ...... దీవించేరు ...... *You will bless.*
3d. M.&F. దీవించెదరు ...... దీవించేరు ...... }
N. దీవించెడిని ...... దీవించీని or దీవించేని ...... } *They will bless.*

AORIST.

Singular. 1st. దీవించుదును ... దీవింపుదును ... దీవింతును .. *I bless, blessed, or shall [bless.*
2d. దీవించుదువు ... దీవింపుదువు ... దీవింతువు .. *Thou blessest, blessedst, [or wilt bless.*
3d. M.F.&N. దీవించును ... దీవించును ... దీవించును *He, she, or it blesses, [blessed, or will bless.*

Plural. 1st. దీవించుదుము ... దీవింపుదుము ... దీవింతుము *We bless, blessed, or shall [bless.*
2d. దీవించుదురు ... దీవింపుదురు ... దీవింతురు .. *You bless, blessed, or will [bless.*
3d. M.&F. దీవించుదురు ... దీవింపుదురు ... దీవింతురు } *They bless, blessed, or*
N. దీవించును ... దీవించును ... దీవించును } *[will bless.*

IMPERATIVE MOOD.

దీవించుము ...... దీవింపుము (*common.*) ...... దీవించుమీ (*common.*) ... }
దీవింపుమీ ...... దీవించు ...... దీవింపు ...... } *bless thou.*

దీవించుదము (*common.*) ... దీవింపుదము (*common.*) ...... దీవింతము (*common.*) ... }
దీవించుదాము ... దీవింపుదాము ...... దీవింతాము ... } *let us bless.*

దీవించుడు ...... దీవింపుడు (*common.*) ...... దీవించుడీ (*common.*) ...... }
దీవింపుడీ ...... దీవించండి ...... దీవింపండి ...... } *bless ye.*

RELATIVE PARTICIPLE.

PRESENT.

దీవించుచున్న........ దీవింపుచున్న........... దీవించుతున్న (*common.*)..........*that blesses.*

PAST.

దీవించిన...*that has blessed.*

INDEFINITE.

దీవించు........దీవించెడు........ దీవించెడి........ దీవించే (*common.*)........ దీవించేటి (*common.*)........ *that blesses, blessed, or will bless.*

VERBAL NOUN.

దీవించుట............ దీవించడము (*common.*)........... దీవింపడము (*common.*)..............................*the blessing.*

NEGATIVE VERB.

INDICATIVE MOOD.

AORIST.

Singular.	1st.		దీవించను....దీవింపను	*I do not, did not, or shall not bless.*
	2d.		దీవించవు....దీవింపవు	*Thou dost not, didst not, or wilt not bless.*
	3d.	M.	దీవించఁడు..దీవింపఁడు	*He does not, did not, or will not bless.*
		F. & N.	దీవించదు..దీవింపదు	*She or it does not, did not, or will not bless.*
Plural.	1st.		దీవించము..దీవింపము	*We do not, did not, or shall not bless.*
	2d.		దీవించరు....దీవింపరు	*You do not, did not, or will not bless.*
	3d.	M. & F.	దీవించరు....దీవింపరు	*They do not, did not, or will not bless.*
		N.	దీవించవు ...దీవింపవు	

IMPERATIVE MOOD.

దీవించకుము....దీవింపకుము........దీవించకుమీ........
దీవింపకుమీ....దీవించక (*common.*) .... దీవింపక (*common.*) ....*bless not thou.*

దీవించకుఁడు....దీవింపకుఁడు.........దీవించకుఁడీ.........
దీవింపకుఁడీ......దీవించకండి (*common.*)............... ....*bless not ye.*

VERBAL PARTICIPLE.

దీవించక ....దీవింపక..............*without blessing or without having blessed.*

RELATIVE PARTICIPLE.

దీవించని ....దీవింపని.........................*that does not, did not, or will not bless.*

VERBAL NOUN.

దీవించమి.........దీవింపమి............*the not blessing.*

In the common dialect, the syllables చు or చి, in this conjugation, when followed by the consonant *t* త, may *at option* be changed into the letter *s* స, which coalesces with the *t* త, in its double form ్త. In this case, if ం precede చు or చి it is dropped; thus దీవించుతున్న becomes దీవిస్తున్న, and దీవించుతు దీవిస్తు; the two last forms of the present tense are accordingly converted into 364

		common.	*common.*	
Singular.	1st.	దీవిస్తున్నాను......	....దీవిస్తాను...........	*I bless.*
	2d.	దీవిస్తున్నావు............	దీవిస్తావు....	*Thou blessest.*
	3d. M.	దీవిస్తున్నాడు	......దీవిస్తాడు	*He blesses.*
	3d. F.&N.	దీవిస్తున్నది...............	దీవిస్తున్నది	*She, or it blesses.*
Plural.	1st.	దీవిస్తున్నాము	....దీవిస్తాము....:	*We bless.*
	2d.	దీవిస్తున్నారు......	....దీవిస్తారు	*You bless.*
	3d. M.&F.	దీవిస్తున్నారు...........	..దీవిస్తారు	*They bless.*
	3d. N.	దీవిస్తున్నవి	....దీవిస్తున్నవి	

and the first and second persons in the first form of the past tense become

Sing.	1st.	దీవిస్తిని..	*I blessed.*
	2d.	దీవిస్తివి..	*Thou blessedst.*
Plu.	1st.	దీవిస్తిమి..	*We blessed.*
	2d.	దీవిస్తిరి..	*You blessed.*

The following, with many other verbs in చు, are conjugated under the foregoing rules. 365

Root.	Present verbal participle.	Past verbal participle.	Infinitive.	
అప్పగించు·	అప్పగించుచున్న&c.	అప్పగించి··	అప్పగించ or అప్పగింప	*to deliver into one's charge.*
ఆరగించు··	ఆరగించుచున్న&c	ఆరగించి····	ఆరగించ·· or ఆరగింప··	*to eat*, applied only to persons of distinction.
ఆవులించు·	ఆవులించుచున్న&c.	ఆవులించి·---	ఆవులించ ·· or ఆవులింప ··	*to yawn, to gape.*

Root.	Present verbal participle.	Past verbal participle.	Infinitive.	
ఇగిలించు	ఇగిలించుచున్నా &c.	ఇగిలించి	ఇగిలించ or ఇగిలింప	to grin.
పెల్లగించు	పెల్లగించుచున్నా &c.	పెల్లగించి	పెల్లగించ or పెల్లగింప	to root out, to pluck out.
మన్నించు	మన్నించుచున్నా &c.	మన్నించి	మన్నించ or మన్నింప	to forgive.
రెట్టించు	రెట్టించుచున్నా &c.	రెట్టించి	రెట్టించ or రెట్టింప	to double.
లెక్కించు	లెక్కించుచున్నా &c.	లెక్కించి	లెక్కించ or లెక్కింప	to calculate, to reckon.
కూర్చు	కూర్చుచున్నా &c.	కూర్చి	కూర్చ &c.	to join, to sew.
మార్చు	మార్చుచున్నా &c.	మార్చి	మార్చ &c.	to change.
తీర్చు	తీర్చుచున్నా &c.	తీర్చి	తీర్చ &c.	to settle, to decree.
చేర్చు	చేర్చుచున్నా &c.	చేర్చి	చేర్చ &c.	to join, to unite.
తలచు	తలచుచున్నా &c.	తలచి	తలచ &c.	to think.
కాల్చు	కాల్చుచున్నా &c.	కాల్చి	కాల్చ &c.	to burn.
మాడ్చు	మాడ్చుచున్నా &c.	మాడ్చి	మాడ్చ &c.	to roast.

EXCEPTIONS.

366 The following roots in చు are irregular in the infinitive, and in the second person of the affirmative imperative.

Root.	Infinitive.	Imperative, 2d person singular.	Imperative, 2d person plural.
ఇచ్చు to give.		ఇమ్ము	ఇండు
	ఇవ్వ	ఇవ్వుము	ఇవ్వుఁడు .... ఇవ్వండి (common.)
	ఇయ్య	ఇయ్యుము. ఇయ్యి (common.)	ఇయ్యుఁడు .. ఇయ్యండి (common.)
	ఈవ	ఈవుము	ఈవుఁడు
	ఈయ	ఈయుము	ఈయుఁడు

Root	Infinitive.	Imperative. 2d person singular.		2d person plural.	
			common.		common.
వచ్చు *to come*	రా	రమ్ము	రా	రండు	రండి
తెచ్చు *to bring*	తే	తెమ్ము	తే	తెండు	తెండి
చొచ్చు *to enter*	చొచ్చ or చొర	చొచ్చుము / చొరుము	చొచ్చు	చొచ్చుఁడు / చొరుఁడు	చొచ్చుండి
నొచ్చు *to pain*	నొవ్వ / నొవ / నొ	నొవ్వుము / నొవుము	నొచ్చు (common) / నొవ్వు (common)	నొవ్వుఁడు / నొవుఁడు	నొవ్వండి
చచ్చు *to die*	చావ or చా	చావుము	చావు	చావుఁడు	చావండి
చూచు *to see*	చూడ	చూడుము	చూడు	చూడుఁడు	చూడండి

These verbs are of course also irregular in all the tenses formed from the infinitive; thus, the negative aorist of వచ్చు is రాను &c. &c. 367

OF IRREGULAR దేశ్యము VERBS.

The following verbs are so irregular that they do not admit of being classed under any particular conjugation: on this account, and because most of them are in frequent use as auxiliaries, it has been thought proper to give them at full length. 368

Root..............................ఉండు

Present verbal participle....ఉండుచున్న.......ఉండుచు.......ఉంచున్న...ఉంచు

[ఉంటున్న (common)....ఉంటు (common)....*being.*

Past..............*do*..............ఉండి..............*having been.*

Infinitive..............................ఉండ..............*to be.*

AFFIRMATIVE VERB.

INDICATIVE MOOD.

PRESENT.

Singular. 1st	ఉండుచున్నాను	ఉంచున్నాను	*I am.*
2d	ఉండుచున్నావు	ఉంచున్నావు	*Thou art.*
3d. M.	ఉండుచున్నాఁడు	ఉంచున్నాఁడు	*He is.*
3d. F. & N.	ఉండుచున్నది	ఉంచున్నది	*She or it is.*

Number	Person	Gender			English
Plural.	1st.		ఉండుచున్నాము	ఉంచున్నాము	We are.
	2d.		ఉండుచున్నారు	ఉంచున్నారు	You are.
	3d.	M.&F.	ఉండుచున్నారు	ఉంచున్నారు	They are.
		N.	ఉండుచున్నవి	ఉంచున్నవి	They are.

Number	Person	Gender	common.	common.	common.	English
Singular.	1st.		ఉంచాను	ఉంటున్నాను	ఉంటాను	I am.
	2d.		ఉంచావు	ఉంటున్నావు	ఉంటావు	Thou art.
	3d.	M.	ఉంచాఁడు	ఉంటున్నాఁడు	ఉంటాఁడు	He is.
		F. & N.	ఉంచున్నది	ఉంటున్నది	ఉంటున్నది	She or it is.
			ఉంచుంది	ఉంటుంది	ఉంటుంది	She or it is.
Plural.	1st.		ఉంచాము	ఉంటున్నాము	ఉంటాము	We are.
	2d.		ఉంచారు	ఉంటున్నారు	ఉంటారు	You are.
	3d.	M.&F.	ఉంచారు	ఉంటున్నారు	ఉంటారు	They are.
		N.	ఉంచున్నవి	ఉంటున్నవి	ఉంటున్నవి	They are.

PAST.

Number	Person	Gender					English
Singular.	1st.		ఉండితిని	ఉండినాను	ఉంటిని	ఉన్నాను	I was.
	2d.		ఉండితివి	ఉండినావు	ఉంటివి	ఉన్నావు	Thou wast.
	3d.	M.	ఉండెను	ఉండినాఁడు	ఉండెను	ఉన్నాఁడు	He was.
		F.&N.	ఉండెను	ఉండినది / ఉండింది	ఉండెను	ఉన్నది / ఉంది	She or it was.
Plural.	1st.		ఉండితిమి	ఉండినాము	ఉంటిమి	ఉన్నాము	We were.
	2d.		ఉండితిరి	ఉండినారు	ఉంటిరి	ఉన్నారు	You were.
	3d.	M.&F.	ఉండిరి	ఉండినారు	ఉండిరి	ఉన్నారు	They were.
		N.	ఉండెను	ఉండినవి	ఉండెను	ఉన్నవి	They were.

FUTURE.

Number	Person	Gender		common.	English
Singular.	1st.		ఉండెదను	ఉండేను	I shall be.
	2d.		ఉండెదవు	ఉండేవు	Thou wilt be.
	3d.	M.F.&N.	ఉండెడిని	ఉండేని or ఉండీని	He, she or it will be.

Plural.	1st.	ఉండెదము	ఉండేము	We shall be.
	2d.	ఉండెదరు	ఉండేరు	You will be.
	3d. M.&F.	ఉండెదరు	ఉండేరు	They will be.
	3d. N.	ఉండెడిని	ఉండేని or ఉండీని	They will be.

AORIST.

			common.	
Singular.	1st.	ఉండుదును	ఉందును	I am, was or shall be.
	2d.	ఉండుదువు	ఉందువు	Thou art, wast, or will be.
	3d. M.F.&N.	ఉండును	ఉండును	He, she, or it is, was, or will be.
Plural.	1st.	ఉండుదుము	ఉందుము	We are, were, or shall be.
	2d.	ఉండుదురు	ఉందురు	You are, were, or will be.
	3d. M.&F.	ఉండుదురు	ఉందురు	They are, were, or will be.
	3d. N.	ఉండును	ఉండును	They are, were, or will be.

IMPERATIVE.

				common.	
Sing.	2d.	ఉండుము	ఉండుమీ	ఉండు	be thou.
Plu.	1st.	ఉండుదము	ఉందము	ఉందాము	let us be.
	2d.	ఉండుఁడు	ఉండుఁడీ	ఉండండి	be ye.

RELATIVE PARTICIPLES.

PRESENT.

		common.	
ఉండుచున్న	ఉంచున్న	ఉంటున్న	that is.

PAST.

ఉండిన.......................ఉన్న.......................that was.

INDEFINITE.

		common.	common.		
ఉండు	ఉండెడు	ఉండెడి	ఉండే	ఉండేటి	that is, was, or will be.

VERBAL NOUN.

ఉండుట.......................ఉంట.......................the being.

NEGATIVE VERB.

INDICATIVE MOOD.

AORIST.

Singular. 1st.	ఉండను	I am not, was not, or shall not be.
Singular. 2d.	ఉండవు	Thou art not, wast not, or wilt not be.
Singular. 3d. M.	ఉండడు	He is not, was not, or will not be.
Singular. 3d. F. & N.	ఉండదు	She or it is not, was not, or will not be.
Plural. 1st.	ఉండము	We are not, were not, or shall not be.
Plural. 2d.	ఉండరు	You are not, were not, or will not be.
Plural. 3d. M. & F.	ఉండరు	They are not, were not, or will not be.
Plural. 3d. N.	ఉండవు	They are not, were not, or will not be.

IMPERATIVE.

			common.	
Sing. 2d.	ఉండకుము	ఉండకుమీ	ఉండక	be not thou.
Plu. 2d.	ఉండకుడు	ఉండకుడీ	ఉండకండి	be not ye.

VERBAL PARTICIPLE.

ఉండక...without being, or without having been.

RELATIVE PARTICIPLE.

ఉండని...that is not, was not, or will not be.

VERBAL NOUN.

ఉండమి...the not being.

the fourth form of the past tense of this verb, ఉన్నాను &c. is constantly used as the present tense, in the common dialect.

Root...అవు

Present verbal participle........అవుచున్న........అవుచు (common)........అవుతున్న (common)....అవుతు (common) [becoming.

Past....................do.... ....having become

Infinitive........................ ....to become.

MINISTRY OF CULTURE · GOVERNMENT OF INDIA
CSL

AFFIRMATIVE VERB.

INDICATIVE MOOD.

PRESENT.

				common.	
Singular.	1st.		అవుచున్నాను	అవుచాను	I become.
Singular.	2d.		అవుచున్నావు	అవుచావు	Thou becomest.
Singular.	3d.	M.	అవుచున్నాఁడు	అవుచాఁడు	He becomes.
Singular.	3d.	F. & N.	అవుచున్నది	అవుచున్నది	She, or it becomes.
				అవుచుంది	
Plural.	1st.		అవుచున్నాము	అవుచాము	We become.
Plural.	2d.		అవుచున్నారు	అవుచారు	You become.
Plural.	3d.	M. & F.	అవుచున్నారు	అవుచారు	They become.
Plural.	3d.	N.	అవుచున్నవి	అవుచున్నవి	

			common	common.	
Singular.	1st.		అవుతున్నాను	అవుతాను	I become.
Singular.	2d.		అవుతున్నావు	అవుతావు	Thou becomest.
Singular.	3d.	M.	అవుతున్నాఁడు	అవుతాఁడు	He becomes.
Singular.	3d.	F. & N.	అవుతున్నది	అవుతున్నది	She, or it becomes.
			అవుతుంది	అవుతుంది	
Plural.	1st.		అవుతున్నాము	అవుతాము	We become.
Plural.	2d.		అవుతున్నారు	అవుతారు	You become.
Plural.	3d.	M. & F.	అవుతున్నారు	అవుతారు	They become.
Plural.	3d.	N.	అవుతున్నవి	అవుతున్నవి	

PAST.

				common.	
Singular.	1st.		అయితిని	అయినాను	I became.
Singular.	2d.		అయితివి	అయినావు	Thou becamest.
Singular.	3d.	M.	అయ్యెను, ఆయెను	అయినాఁడు	He became.
Singular.	3d.	F. & N.	అయ్యెను	అయినది	She, or it became.
			ఆయెను	అయింది	

Plural.	1st.		అయితిమి	అయినాము	We became.
	2d.		అయితిరి	అయినారు	You became.
	3d.	M. & F.	అయిరి	అయినారు	They became.
		N.	అయ్యెను / అయెను	అయినవి	They became.

FUTURE.

common.

Singular.	1st.		అయ్యెదను	అయ్యేను	I shall become.
	2d.		అయ్యెదవు	అయ్యేవు	Thou wilt become.
	3d.	M. F. & N.	అయ్యెడిని	అయ్యేని or అయ్యీని	He, she, or it will become.
Plural.	1st.		అయ్యెదము	అయ్యేము	We shall become.
	2d.		అయ్యెదరు	అయ్యేరు	You will become.
	3d.	M. & F.	అయ్యెదరు	అయ్యేరు	They will become.
		N.	అయ్యెడిని	అయ్యేని or అయ్యీని	They will become.

AORIST.

Singular.	1st.		అవుదును	I become, became, or shall become.
	2d.		అవుదువు	Thou becomest, becamest, or wilt become.
	3d.	M. N. & F.	అవును	He, she, or it becomes, became, or will become.
Plural.	1st.		అవుదుము	We become, became, or shall become.
	2d.		అవుదురు	You become, became, or will become.
	3d.	M. & F.	అవుదురు	They become, became, or will become.
		N.	అవును	They become, became, or will become.

IMPERATIVE.

common.

Sing.	2d.	కమ్ము	అగుము	కా	become thou.

common.

Plural.	1st.	అవుదము	అవుదాము	let us become.
	2d.	కండు	కండి	become ye.